

Izaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, mesečna naročnina
Din 20.—, za tujino Din 30.—.
Uredništvo v Ljubljani, Gregor-
čičeva ulica št. 23. Telefon ured-
ništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifi in dogovoru. — Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60
Podružnica v Celju, Samostan-
ska ulica št. 4.

Št. 58

Ljubljana, sobota, dne 9. avgusta 1930

Leto I.

Nov velik zgodovinski čin v duhu jugoslovanstva

Zmagoslavne zastave bivših srbskih polkov se nadomestijo dne 6. septembra z novimi jugoslovanst-
skimi - Zgodovinski slavnosti bodo prisostvovali ves kraljev dom, vlada in banski svetniki cele države
Veliko zanimanje za izredno svečanost

Beograd, 8. avgusta. 1. Na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, dne 6. septembra, bodo na zelo svečan način izmenjane stare slavne zastave naših polkov z novimi jugoslovanstskimi zastavami. V ministstvu vojne in mornarice se v zadnjem času naglo vršijo priprave, da bi se izmenjale zgodovinskih polkovnih zastav z jugoslovanstskimi zastavami izvršila kar najbolj svečano. Poleg najbolj uglednih zastopnikov vseh državnih oblasti, korporacij in udruženj bodo prišli v Beograd na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra tudi vsi pred kratkim imenovani banski svetniki. Tako bo ta dan istočasno tudi prvi dan, ko se bodo v prestolnici prvič zbrali vsi banski svetniki.

Z zgodovinskim činom Nj. Vel. kralja z

dne 3. januarja 1929, s katerim je bila naša kraljevina razdeljena na nova upravna ozemlja, je bilo tudi odrejeno, da se od dneva, ko se ta zakon uvede, morajo izobešati in nositi samo državne zastave. Na znameniti seji ministrskega sveta 4. julija, ko je predsednik vlade in notranji minister general Peter Živković obširno poročal o splošnem političnem položaju, se je izdelala deklaracija kraljevske vlade, s katero so se utrle nove poti naše socialne in narodne politike. V ostalem je bilo v deklaraciji kraljevske vlade poudarjeno tudi to, da je nacionalni program novega režima določen na podlagi dveh zgodovinskih činov Nj. Vel. kralja, manifesta od 6. julija in zakona od 3. oktobra t. l. Deklaracija od 4. julija pa je postavila novo absolutno načelo:

En narod in eno nacionalno čuvstvo. Plemenska imena in tradicije so vsem vzvišene, toda treba je, da vedno in povsod služijo le razvoju nacionalne sinteze in edinstva. Treba je, da se plemenske zastave s pieteto shranijo, ker so znak prošlosti in ker zahteva nacionalna bodočnost samo jugoslovanstvo trobojnice.

V duhu deklaracije kraljevske vlade se dobo do dne 3. sept. izmenjale tudi slavne zastave jugoslovanstskih polkov z novimi jugoslovanstskimi trobojnicami. In te svečanosti bodo tem večje in toliko bolj pomembne, ker se bodo izvršile onega dne, ko praznuje Nj. Vis. prestolonaslednik Peter sedmo obletnico svojega rojstnega dne. Vsa svečanost bo izredno svečana in tako poudarjena z vsem poudarkom veliki in dale-

kosežni pomen novega zgodovinskega čina v duhu integralnega jugoslovanstva.

Svečanosti bodo prisostvovali Nj. Vel. kralj Jugoslavije, Nj. Vis. prestolonaslednik Peter, vsi drugi člani kraljevega doma, člani vlade ter zastopniki raznih korporacij in društev. Kot se čuje, ni izključeno, da pridejo ta dan v Beograd tudi najodličnejše zavezniške osebnosti.

Na Banjici bo ta dan impozantna parada čet z defiliranjem, katerega se udeležijo kakih 12 polkov pehote, veliko število konjeniških enot, prvič se pokažejo tudi tanki, moderna artilerija, številna letala itd.

Že sedaj vlada za to zgodovinsko svečanost povsod izredno veliko zanimanje.

Madjarske skrbi radi sinajskega sporazuma

Budimpešta naj bi reagirala z intenzivnejšo zunanjo politiko

Budimpešta, 8. avgusta. n. V zvezi z rezultati sinajske konference so se madjarski gospodarski krogi postavili na različna stališča. Mnenja so precej razdeljena. Med tem, ko se madjarski poljedelci bojijo jugoslovanstvo-romunsko-češkoslovaške unije, presojajo industrijski krogi plodove sinajske konference, kot da so vse manj nevarni in skoraj le navidezni.

Mikša Fönye, predsednik Zveze industrijev v Budimpešti, je dal »Esti Kurirju« glade sinajske konference in njenih rezultatov daljšo izjavo. Med drugim pravi, da so sinajski sklepi kolikor toliko še tajni in da se za enkrat še ne da reči, ali je bil na sinajski konferenci ustvarjen koncept carinske unije ali le njen načrt. Razumljivo je, je dejal Fönye, da je madjarska vlada, ki je dala inicijativo in sprožila idejo o sodelovanju agrarnih držav, izključena iz nadaljnjih pogajanj in da je prišlo do sporazuma le med Jugoslavijo in Romunijo.

»Jaz mislim,« nadaljuje predsednik Zveze madjarskih industrijev, »da so se politični oziri iznova postavili nad gospodarske in da je Češkoslovaška zavračala združitev podonavskih agrarnih držav, ker vidi v tem oslabitev Male antante. Carinska unija med državami Male antante pa se ne da ustvariti, ker češkoslovaški agrarci nikoli ne bodo pristali na to, da bi Češkoslovaška nehala radikalno braniti svoje poljedelstvo. Pa četudi bi češkoslovaški agrarci na vsezadnje pristali, še vedno ni rečeno, da se bo uresničila ideja o carinski uniji med državami Male antante. Saj bi to preprečil današnji svetovni gospodarski položaj. Vendar pa madjarska, čeprav ji ni treba precejevati, ne sme niti podcenjevati sinajskega sporazuma med Jugoslavijo in Romunijo. Vsekakor je potrebno, da uvidi Madjarska, da je spričo Sinaje treba pričeti z intenzivnejšo zunanjo politiko.«

Odnosaji med Poljsko in Nemčijo

Berlin odklanja nova pogajanja o carinskih tarifah

Varšava, 8. avgusta. Poljska vlada je dobila odgovor na noto, ki jo je 14. junija poslala nemški vladi glede na povečanje nemških carinskih tarif na uvoz poljskih pridelkov. V svojem odgovoru se nemška vlada sklicuje na pojasnila, ki jih je dala pred nekaj časa na temelju argumentov, ki so jih diktirale akutne okoliščine in zaradi katerih je nemška vlada morala zvišati carinske tarife na poljske pridelke. Nemški odgovor dalje navaja, da je nemška vlada imela pred očmi poljedelsko krizo, ki je v Nemčiji mnogo hujša nego v drugih državah, a da je navzlic temu postavila nove zvišane carinske takse na uvoz poljedelskih pridelkov na istopodlagi kakor že prej povišane uvozne tarife. Nove tarife so bile nujno uveljavljene, ker se je pokazalo, da je dosedanja zaščita nemškega poljedelstva nezadostna. Iz gori navedenih razlogov, veli dalje nemški odgovor, nemška vlada ne želi začeti s poljsko vlado pogajanj v svrhu dajanja kakih kompenzacij, zato da doseže gospodarsko ravnotežje, ki je omajano z zadnjim zvišanjem nemških tarif na uvoz poljskih pridelkov. Poljska vlada je ta pogajanja predlagala, ravnajoč se po normah, ki so za slične primere predvidene po gospodarski komisiji, ki je marca t. l. zasedala v Ženevi.

Berlin, 8. avgusta. AA. Wolffbiro poroča: Nemška vlada je predala 4. t. m. noto poljski vladi v Varšavi. V tej noti Nemčija odklanja predlog poljske vlade glede novih pogajanj za kompenzacije za zvišanje nemških agrarnih carin. Nemci se sklicujejo na to, da so povišane carine na agrarne pridelke posledica poljedelske krize, ki je iz mnogih razlogov zavzela v Nemčiji večji obseg kakor v drugih državah, ki so tudi morale carine zvišati. V ženevskem sporazumu od 24. marca pa je v sklepnih točki

izrečno omenjeno, da ima vsaka država pravico, da sme v takih primerih zvišati carine, ne da bi druge države, ki jih ta ukrep prizadene, imele pravico začeti zato pogajanja. Zato so trditve poljskih listov, da so nemški carinski ukrepi in odklonitev poljskih zahtev po pogajanjih za kompenzacijo v nasprotju z ženevskim sporazumom, popolnoma neutemeljene. Vrh tega je treba omeniti, da je tudi Poljska povišala carine za svoje poljske pridelke in sicer 31. julija t. l.

Spori med Bolgarijo in Grčijo

Atene, 8. avgusta. n. Grčija bo ob priliki jesenskega zasedanja zaprosila Društvo narodov za arbitražo v svojem sporu z Bolgarijo, ki se tiče Rodopskega pogorja. Čeprav so zaradi novih bolgarskih carinskih postavk prekinjeni trgovinski odnosaji z Bolgarijo, se Grčija vendar trudi, da vzpostavi in obnovi odnose dobrega sosedstva.

Dogodki v Egiptu

London, 8. avgusta. n. Poučeni politični krogi trde, da bo Sidki paša razpisal narodni referendum o angleško-egiptovskem sporazumu, ki ga je Nahaš paša v Londonu odklonil.

Kitajski komunisti pomorili misijonarje

Pariz, 8. avgusta. AA. Havas poroča iz Sanghaja: Po neki vesti iz Hankava, so misijonarje, ki niso hoteli oditi iz Čangše, komunisti pobili.

Danci napovedujejo bojkot nemškemu blagu

Kopenhagen, 8. avgusta. d. Na Holandskem je zaradi nemških carinskih ovir izbruhnil bojkot nemškega blaga. Sledeč temu vzgledu je danski kmetijski svet, v katerem so združene vse kmetijske korporacije, sklenil in odredil prav tako bojkot nemškemu blagu. Danci so so-
lidarni s Holanci.

Zakaj razpada Hugenburgova stranka

»Ker je njena politika naperjena proti Hindenburgu« — Državna in ljudska stranka se ne združita

Berlin, 8. avgusta. Precejšnji vtis je napravil članek, ki ga je objavil te dni v nekem Münchenskem listu general Von Lettow-Vorbeck. Bivši poslanec Hugenburgove nemško-nacionalne stranke navaja v omenjenem članku razloge, ki so ga dovele do tega, da je izstopil iz stranke.

Rekel sem Hugenburgu — pravi —, da bo prišel po razpustu sedanjega državnega zbora drugi, ki bo sovražni lastnini in industriji in ki bo imel le oslabiljena meščanska oziroma zmerna zastopstva. To poslednje dejstvo bo morale naglati katoliški centrum, da se orijentira popolnoma na levo ter pristane vnovič na ustanovitve »velike koalicije«. Zakon o pomoči Vzhodni Prusiji, zaščitni ukrepi v prid poljedelstvu, reorganizacija podpiranja brezposelnih, amnestija za politične kaznjence — vsi ti zakonski načrti bi propadli. Vse te nevarnosti so morale na predsednika Hindenburga grozno delovati. On ni nikdar tako odločno nastopil proti soci-

jalnim demokratom kot nedavno, ko se je postavil proti pruskemu ministrskemu predsedniku Braunu in s tem proti socialnim demokratom ter v prilog organizaciji Stahlhelm.

Ne more se torej pričakovati — zaključuje general von Lettow-Vorbeck — da bi Hindenburg v bodoče mogel in hotel sodelovati s socialističnimi ministri. Njegov odstop bi bil neizbežen, če bi prišlo do tega, da bi postal po novih volitvah kancelar kak socialni demokrat. Hindenburg je in ostane velika zgodovinska osebnost, a prestiž nemškega naroda je v veliki meri spojen z njegovo osebo. Delati tako politiko, ki lahko povzroči njegov odstop, ni nikaka majhna stvar. Ves odij bi v takem slučaju moral pasti na nas (na nem. nacionalce).

Pariz, 8. avgusta. AA. Havas doznava iz Berlina, da so se pogajanja med sredinskimi strankami izjalovila. Potemtakem pojedeta ljudska stranka in novoustanovljena državna stranka v volilni boj ločeno.

Razvoj političnih prilik na Španskem

Berenguerjeva vlada pripravlja dalekosežne ukrepe

Madrid, 8. avgusta. n. Predsednik španske vlade general Berenguer, je prispel v St. Ander, kjer se sedaj v svoji letni rezidenčni mudi kralj Alfonz. Ministrski predsednik je takoj odšel na dvor, kjer ga je kralj sprejel v daljši avdijenci. Po avdijenci se je ministrski predsednik Berenguer dalj časa razgovarjal z zunanjim ministrom vojvodom Albo. Politični krogi pripisujejo tej avdijenci izredno velik pomen.

Predsednik vlade general Berenguer je

sprejel novinarje in jim izjavil, da ostane nekaj dni v St. Andru, ker je prepričan, da te dni ne bo nikakršnih pomembnejših političnih dogodkov. Z druge, baje dobro informirane strani, pa so novinarji izvedeli, da namerava španska vlada početkom meseca septembra izdati zelo važne, če že ne usodne odredbe, ki bodo globoko vplivale na nadaljni razvoj političnega položaja v državi.

Nova zbirka dokumentov o vojni

Boljševiki jih objavijo sporazumo z Nemci in z njihovimi pripombami

Pariz, 8. avgusta. Po vestih iz Moskve je bila sestavljena posebna rusko - nemška komisija, ki ji je poverjena naloga, da zbere, uredi in izda vse ruske listine, ki se nanašajo na izvor zadnje svetovne vojne. Za predsednika komisije je bil imenovan profesor Pokrovskij. Njemu je poverjena naloga, da izbere med gradivom one dokumente, ki se bodo objavili. Na razpolago mu bodo vse listine bivšega carskega ministrstva zunanjih zadev, kakor tudi vsi dokumenti, ki so bili ob revoluciji zaseženi v poslaništvih zavezniških držav, v prvi vrsti pa dopisovanje med posameznimi poslaniki in njihovimi vladami.

Nemška komisija bo imela prvenstvo glede pravice do objave, kakor tudi do pripomb k dokumentom. Ruska izdaja izide po nemški. Predvideva se, da bo obsegala objava veliko število zvezkov, med katerimi bodo prvi obravnavali dogodke iz l. 1913. in 1914. Celotno delo pa bo obsegalo dobo, ki gre od l. 1870. do sklenitve miru v Brest-Litovsku.

Riga, 8. avgusta. Svet ljudskih komisarjev sovjetske Rusije je sklenil, da se izda-
je v državni založbi dela pesnika Majakovskega, ki je izvršil pred kratkim samomor. Družina Majakovskega bo dobivala pokojnino od 300 rubljev na mesec ter bo imela do smrti pravico do stanovanja, v katerem je živel pesnik. Glasilo Zveze sovjetskih pisateljev pa objavlja sklep, da je iz zveze izključen in postavljen na indeks Anatol Kaminskij, kateri da je objavil v listih ruskih emigrantov več člankov s protirevolucionarno vsebino.

Kaminskij se nahaja sedaj v Parizu ter sestavlja knjigo o Sovjetski Rusiji.

Papeževo stanje se je poslabšalo

Rim, 8. avgusta. AA. Radi papeževe bolezni so njegovi bližnji v skrbeh. Zdravniki sodijo, da bo potrebna operacija. Papež je zaenkrat operacijo odklonil.

Nova miselnost v občinske uprave

Osnovna celica vsega javnega življenja je občina. V občini se zbirajo prve narodne sile in iz občin dalje se razvija vse ostalo javno življenje. Največjega pomena je zato, kako delujejo občine, kajti ne more biti zdravo celotno telo, če niso zdrave osnovne celice. Od občin je v prvi vrsti odvisno, če deluje dobro narodni organizem in zato je prva dolžnost uvidnega državnika, da skrbí za dobro funkcioniranje občinskega aparata.

V bivši Avstriji so bile funkcije občin precej majhne, kajti čisto nemško-uradniška vlada ni imela interesa, da bi bil delokrog občin obsežen, ker so pač občine vsled svojega živga kontakta z narodom bile vedno del narodnega organizma. Z vstopom v narodno državo se je naravno delokrog občin razširil in njihov pomen za javno življenje povečal. Brez dvoma pa se bo delokrog občin se razširil, ker v narodni državi je občina stebel vse narodne organizacije.

Vsled večjega delokroga pa bi naravno občine mogle v narodni državi mnogo več storiti za blagor svojih občanov ko v predvojnem času. In brez dvoma bi občine to tudi storile, če se ne bi tudi v občine zajedlo ono nesrečno strankarstvo, ki je oviralo delo občin. To strankarstvo je povzročilo, da so dostikrat občine reševale vse posele iz strankarskih vidikov, da so pozabile na javni interes in da se je neredkokrat gledalo le na to, kar je v korist stranki, ne pa občini. Dogodilo pa se je tudi, da je strankarstvo korumpiralo ljudi in da ni bilo poslovanje v občinah na tej višini, na kateri bi moralo biti.

Pa še drugo slabo posledico je povzročilo strankarstvo. Občinske uprave so se dostikrat tako naglo menjale, da je bilo nemogoče, da bi prišel v občine stalen kurz. Komaj je bila kakšna stvar sklenjena, že jo je nova večina predrugačila. Od vseh teh sprememb v občinski upravi pa zlasti v večjih mestih ni bilo nobenega drugega dobčka, ko da je naraslo število občinskih namestnikov. Skratka, občine niso dale tega, kar bi mogle in kar bi v interesu javnosti morale dati.

Po odpravi strankarstva pa iz razlogov kontinuitete niso bile spremenjene tudi občinske uprave, temveč so ostale večinoma stare, od strank izvoljene uprave. To se je zgodilo tudi zategadelj, ker se je hotelo dati vsem tem upravam časa, da se preorientirajo v novem smislu, da iskreno sprejmejo ideje kraljevega manifesta ter se docela izrečejo za jugoslovansko misel. Ob enem pa se je zbiral material, da se z novim občinskim zakonom postavi vse življenje v občini na solidnejšo podlago, da bodo mogle občine v celoti zadostiti svojim nalogam.

Ta novi občinski zakon bo v kratkem gotov in tedaj se bodo tudi izvršile potrebne izpremembe v občinskih upravah. Je to logično in nujno, ker je nemogoče, da bi vodili občino v novi dobi ljudje starih časov. Celo delo se bo izvršilo z novim občinskim zakonom in vsled tega se bo tudi pazilo na to, da pridejo na čelo občinskih uprav samo ljudje, ki so dokazali, da hočejo aktivno delati v smislu nove državne politike, kakor je ta določena s kraljevim manifestom, z oktoberskim zakonom in z julijsko deklaracijo vlade. Ti trije mejniki v novi državni politiki so tudi navodila za vse članke občinskih uprav in kdor se tem navodilom ne more brezpogojno podvreči, ta tudi ne more reflektirati na mesto v občinski upravi.

Kajti od občine pa do najvišjega državnega urada mora vse prevečati le ena misel — jugoslovanska misel. V skladu s to osnovno državno mislijo mora biti tudi vse delo v občinah. To pa je mogoče le, če so na čelu občin možje nove dobe, ljudje, ki so čisto pozabili na vse strankarske interese in ki služijo le eni ideji — jugoslovanski misli.

Kakor je dejal predsednik vlade, gen. Živković v Mostarju, je danes naša glavna naloga, da se gospodarsko okrepmo. To nalogo pa morajo zlasti izvesti občine. In zato je izjavil predsednik vlade dalje, da se vsakdo rad sprejme, tudi ljudje iz bivših političnih strank, če so se odrekli svojemu prejšnjemu delovanju. »Vsakdo, ki hoče pomagati kralju in narodu, je dobrodošel in o njem se bo vodil račun,« je dalje dejal predsednik vlade. »Toda račun se bo vodil tudi o vseh onih, ki bi ovirali to delo.«

Pred novim in intenzivnejšim delom v občinah smo in kdor je dejansko pristaš nove miselnosti, ta bo imel priliko, da sode-

Obisk predsednika vlade v Biogradu in Kninu

Navdušene nacionalne manifestacije prebivalstva

Biograd, 8. avgusta. I. Predsednik vlade in notranji minister general Živković se je davi iz Šibenika pripeljal v Biograd na moru. Ob 6. uri zjutraj se je zbralo pri Zlatini veliko število ribiških in motornih čolnov in ko je priplula mimo vojna ladja »Hvar«, so jo čolni obkolili in ljudje so burno vzklikali ministrskemu predsedniku. »Hvar« je začel bolj počasi voziti, tako da so ga čolni lahko dohajali. Ko je ladja plula po Pašmanskem prelivu, se je zbralo ob obali veliko število ljudstva in vse vasi so bile okrašene z zastavami. Ob 9. uri dopoldne je »Hvar« prispel v Biograd. Na obali je bilo zbranega mnogo občinstva, ne le iz mesta, marveč tudi iz okoliških vasi.

Predsednika vlade je pozdravil biograjski župan Bačinić, ki se mu je predsednik vlade s toplimi besedami zahvalil. Nato se je predsednik vlade spoznal z različnimi kmeti in se z njimi nekaj časa razgovarjal. Ob 1. uri je šel v občinsko poslopje, kjer je bila sklicana svečana seja občinskega odbora. Na seji je župan Bačinić izrazil v imenu občine radost ljudstva in mesta, da ga je obiskal prvi predsednik jugoslovanske vlade. — Zaprošil je ministrskega predsednika, naj tolmači Nj. Vel. kralju globoko vdanost naroda teh krajev. Ministrski predsednik se je z lepimi besedami zahvalil za sprejem. Tudi tu je poudaril čin Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929. in dejal, da je kralj prevzel nase vse dolžnosti, ki jih nalaga vodstvo državnih poslov. Znova je naglasil, da je konec strankarstva, ki je dosedaj onemogočalo pravi potek poslovanja državne uprave, da sedaj ni več državljanov I. in II. razreda, marveč, da so pred zakonom vsi popolnoma enaki. Ob 12. uri je bila svečana seja končana in predsednik vlade je v spremstvu župana in sreskega načelnika zapustil občinsko poslopje.

G. ban inž. Sernec na inšpekcijskem potovanju

Sprejem v Novem mestu — G. ban v stikih z župani — Sprejem v Višnji gori

Ljubljana, 8. avgusta.

Davi je odpotoval g. ban Dravske banovine inž. Dušan Sernec v spremstvu predsedstvenega tajnika g. Suše na inšpekcijsko potovanje v Novo mesto, da se ob tej priliki seznani z vsemi željami in potrebami prebivalstva in da stopi v stike z zastopniki posameznih občin. G. ban inž. Sernec je ob pol devetih prispel v dolensko metropolo Novo mesto, ki je bilo v državnih zastavah. Pred poslopjem srezkega načelstva so pričakovali bana srezki načelnik g. Logar, novomeški župan dr. Režek, komandir žandarmerijske čete kapetan Krešimir Grozdanović in še mnogi drugi odlični zastopniki Novega mesta.

V posebni sobi je bilo zbrano uradnišvo srezkega načelstva, ki je bilo nato predstavljeno g. banu. G. ban se je v lepem nagovoru zahvalil uradništvu za njega poštvovalnost pri delu ter bodril uradnišvo, naj se tudi v bodoče ne straši žrtve, namenjenih interesom države in banovine.

Po tem sprejemu je g. ban sprejel novomeškega župana dr. Režeka, s katerim je ostal v daljšem in iskrenem razgovoru. G. župan je g. banu predložil prav skrbno sestavljen in izčrpen referat o vseh potrebah in aktualnih zadevah, ki so za napredek in razvoj dolenske metropole vitalnega pomena. G. župan je osobito obširno poročal o vprašanju elektrifikacije Novega mesta. G. ban je s posebno pozornostjo sledil županovim izvajanjem ter je za to vprašanje pokazal tudi kot strokovnjak najglobljeje umevanje in največje zanimanje.

Nato je sledil sprejem skoraj polnoštevilno zbranih županov novomeškega sresa. Z vsemi župani se je g. ban razgovarjal o vseh najnujnejših potrebah posameznih občin, osobito pa o ureditvi cest, elektrifikaciji posameznih vasi, kakor tudi o povzdigu kmetijstva in o drugih gospodarskih vprašanjih.

Povodom njegovega poseta v Novem mestu so se g. banu poklonili tudi predsednik okrožnega sodišča, direktor novomeške gimnazije, odposlanstvo novomeške župe Sokola kraljevine Jugoslavije s starostjo na čelu ter veččlanska deputacija narodnega ženstva in zastopnic raznih humanitarnih organizacij.

Sprejemi na srezkem načelstvu so trajali do opoldne, nakar se je g. ban v spremstvu srezkega načelnika in predsedstvenega tajnika odpeljal na grad Kamen, na dom dvor. svet. in odličnega slovenskega stari-

luje, da posveti svoje moči občini. Kdor pa je tej miselnosti nasproten, kdor noče razumeti, da vodi jugoslovanska misel k edinstvu, in kdor ne zna pozabiti starih časov, za tega pa seveda ni mesta v javnem življenju, najmanj pa na odgovornih mestih občinske uprave.

Pri odhodu ga je množica burno pozdravljala. Na vojni ladji »Hvar« je bil obed, ki se ga je udeležilo 40 zastopnikov mesta in okoliških vasi. Po obedu se je predsednik vlade odpeljal v biograjsko okoličino in si ogledal tudi državno posestvo Vranjo. Nato je z avtomobilom odpotoval v Knin.

Knin, 8. avgusta. I. Knin se je na slavnosten in visokemu obisku primeren način pripravil, da sprejme predsednika vlade. Vse hiše so bile okrašene z zastavami. Pri vstopu v mesto so bili postavljeni slavoloki. Nekaj pred 16. uro se je pripeljal predsednik vlade z avtomobilom. Tri kilometre pred mestom ga je sprejela deputacija kninskih meščanov. Predsednika vlade je pozdravil kninski župan Pokrajac z lepim govorom. Tolmačil je veselje kninčanov zaradi tako odličnega obiska. Ministrski predsednik se je s kratkimi besedami zahvalil za pozdrav in sprejem. Izrazil je svoje zadoščenje, da Dalmacija tako globoko nacionalno čustvuje in naglasil, da je zaradi tega vredna največje pozornosti od strani vlade.

Ministrski predsednik general Živković je obiskal sresko načelnštvo, kjer je pregledal poslovanje in se zanimal za tekoča vprašanja upravnega značaja. Okrog 18. ure je bila sklicana v občinski hiši svečana seja občinskega odbora, na katero je bil povabljen tudi ministrski predsednik. Tudi ob tej priliki so zastopniki Knina z navdušenim vzklikanjem izrazili ministrskemu predsedniku ponovno svojo radost zaradi njegovega prihoda. Na kninski železniški postaji je čakal na predsednika vlade salonski vagon. Ob 20.30 je predsednik vlade v vagonu večerjal, ob 23. uri se je voz priključil zagrebškemu brzovlaku, s katerim se predsednik vlade preko Zagreba vrne v Beograd.

ne g. Frana Suklje, da mu izroči visoko odlikovanje, red Sv. Save II. stopnje, ki mu ga je povodom njegove 80letnice rojstva blagovolil podeliti Nj. Vel. kralj v priznanje zaslug in za njegovo delo v blagor domovine in naroda. V ožjem krogu rodbinskih članov je g. ban v lepem govoru podčrtal odlikovanjeve zasluge ter mu naposled prav toplo čestital k visokemu kraljevskemu odlikovanju. Globoko ginjen se je dvor. svet. Fran Suklje zahvalil za podeljeno mu odlikovanje in naprosil g. bana, da blagovoli sporočiti na Najvišje mesto njegovo neomajno zvestobo do Nj. Vel. kralja in kraljevskega doma ter do ujedinjene domovine. G. odlikovanec je kljub visoki starosti še izredno čil in živah ter duševno razborit.

Po tem svečanem aktu je g. ban posetil kmetijsko šolo na Grmu, si ogledal njene naprave. Nato je sledil bogato pripravljen obed, ki ga je okusno aranžiralo ravnateljstvo šole. G. bana sta na Grmu pozdravila ravnatelj šole inž. A. v. s. c. in strokovni učitelj Flego. G. ban se je zanimal za dosednji napredek šole in za vse naprave.

Ob 16. je g. ban v spremstvu predsedstvenega tajnika g. Suše krenil proti Višnji gori, kjer so ga pričakovali in pozdravili srezki načelnik iz Litijske g. P. d. b. o. j., član banskega sveta g. Lebingar iz Litijske in vsi župani višnjegorskega sodnega okraja z g. Franom Erjavcem na čelu. V imenu vseh prisotnih županov je g. bana pozdravil načelnik cestnega odbora g. Erjavc. Zahvalil se mu je v priprostitih, a pristranih besedah za njegovo veliko naklonjenost višnjegorskemu sodnemu okraju, ki je letos junija mnogo trpel po elementarnih neizodah, zahvalil pa se mu je v prvi vrsti za veliko skrb, ki jo kaže banska uprava v vprašanju izboljšanja cest. Sledil je nato prav iskren razgovor g. bana z navzočimi župani, ki so kratko poročali o vseh potrebah in zadevah posameznih občin v prosvetnem, gospodarskem in socialnem pogledu.

Ob 18.30 je g. ban odpotoval v Ljubljano. V znak pozornosti do visokega državnega funkcionarja so bili vsi kraji in naselja ob cesti do Višnjegore do Novega mesta okrašeni z mnogobrojnimi državnimi zastavami, prav tako tudi Višnja gora in Novo mesto.

»Temps« o korupcijskih aferah v Italiji

Pariz, 8. avgusta. »Temps« poroča, da so zlorabe, ki so bile ugotovljene v Milanu in po drugih mestih, napravile na fašistovski kroge, dasi se podrobnosti o teh aferah držijo tajne, vendar zelo globok in mučen vtis. »Impero d'Italia« vrši energično kampanjo za izključitev iz stranke vseh laži-fašistov. List naglašja, da mora biti to čiščenje naperjeno proti bogatašem. Tudi Mussolini, Turatti in Arnaldo Mussolini — zaključuje »Temps« — so že namignili na potrebo takega čiščenja.

Demanti vesti o nevarnosti vojne z Rusijo

Bukarešta, 8. avgusta. d. Alarmantne vesti o bližnjem vojnem konfliktu med Rusijo in Rumunijo se tu najodločneje demantirajo, prav tako tudi vse vesti o neposredni izpremembi vladnega režima.

London, 8. avgusta. d. Kljub vsem demantiranjem iz Bukarešte »Daily Herald« javlja, da ima rumunski kralj Karol namen takoj po svojem kronanju izpremeniti sedanji vladni režim ter ga nadomestiti z drugim, ki bo sličen onemu v Jugoslaviji. Parlament bo potisnjen v ozadje.

Pogreb Ilije Stanojevića

Beograd, 8. avgusta. I. Danes je bil pokopan pokojni beograjski književnik in gledališki igralec čiča Ilija Stanojević. Pogreba se je udeležila velika množica ljudstva. Po cerkvenih mrtvaških obredih so v spomin pokojnega Stanojevića govorili upravnik Narodnega gledališča v Beogradu Predić in pokojnikov prijatelj in gledališki tovariš Gostić, na grobu pa njegov prijatelj Vukić.

Napredovanja

Beograd, 8. avgusta. I. Z odlokom finančnega ministrstva so napredovali iz 8. skupine I. kategorije v 7. skupino I. kategorije pristavi pri finančni direkciji v Ljubljani dr. Dobida Karel, Korenini Aleksander in Bayr Egon.

Ofertalna licitacija

Beograd, 8. avgusta. AA. Minister za gradnje je odredil skrajšani rok za ofertalno licitacijo pri banki upravi na Cetinju, in sicer 20 dni za izgraditev nove narodne šole v Blatu na Korčuli za 2 milijona 131.340.76 Din.

Državno prvenstvo v plavanju juniorjev

V petek popoldne se je tekmovanje za državno juniorsko prvenstvo v plavanju nadaljevalo. Zopet so bili doseženi sijajni rezultati, nekateri časi znatno prekašajo obstoječe jugoslovanske rekorde. Naravnost fenomenalni so časi juniori na 50 m prosto. Rezultati so naslednji:

50 m prosto juniorke, predtekmovalja (v semifinali pridejo štiri najboljši iz vsake skupine):

1. skupina (8 tek.): 1. Medanić (Viktorija) 35.6!! (jug. rekord, stari 35.8), 2. Lampret (Ilija) 38, 3. Bradač (Ili.) 38.6, 4. Ivančić (Jadr.) 41.8.

2. skupina (8 tek.): 1. Župan (Vikt.) 37.4, 2. Wimmer (Vikt.) 37.6, 3. Fetić (Ili.) 39.8, 4. Jakaša (Jadr.).

3. skupina (8 tek.): 1. Wohlfart (Ili.) 38.4, 2. Kogoj (Concordia), 40.8, 3. Kaliterna (Jadr.) 41.8.

4. skupina (8 tek.): 1. Jenko (Ili.) 41.8, 2. Šurić (Jadr.) 42.6, 3. Margelić (Jadr.) 43.8.

50 m prosto juniorji, predtekmovalja:

1. skupina (8 tek.): 1. Birimiša (Jadr.) 29.8, 2. Grkinić (Vikt.) 31.2, 3. Lavrenčić (Ili.) 31.6, 4. Grčić (Bob).

2. skupina (8 tek.): 1. Marović (Jadr.) 29.2, 2. Gazzari (Jadr.) 29.8, 3. Durman (Beograd), 4. Negovetić (Vikt.).

3. skupina (8 tek.): 1. Vilfan (Primorje) 28.8, 2. Brainović (Jadr.) 29, 3. Šuljić (Conc.) 30.6, 4. Pajnović (Vikt.).

4. skupina (8 tek.): 1. Marčeta (Vikt.) 30.7, 2. Donatić (Bob) 30.8, 3. Kuzmanić (Jadr.) 31.2, 4. Prvan (Jadr.).

100 m prsno juniorji, predtekmovalja:

1. skupina (3 tek.): 1. Pazinović (Jadr.) 1:32.2, 2. Julić (Jug) 1:32.3, 3. Kostić (Bob) 1:43.2.

2. skupina (3 tek.): 1. Ferček (Gradjanski) 1:33, 2. Šturm (Prim.) 1:37.6, 3. Jazbinšek (Ili.) 1:43.8.

3. skupina (4): 1. Midžor (Jadr.) 1:30.7, 2. Nikolajević (Beograd) 1:31.7, 3. Turkalj (Gradj.) 1:34.2, 4. Arčanin (Vikt.).

4. skupina (5): 1. Birimiša (Jadr.) 1:29.2, 2. Bier (Vikt.) 1:34, 3. Daskalović (Beograd) 1:38, 4. Matošić (Jadr.).

100 m hrbno juniorji, predtekmovalja:

1. skupina (4): 1. Vilfan (Prim.) 1:18.2!! (jug. rekord, stari 1:23), 2. Marčeta (Vikt.) 1:22, 3. Zirovnik (Ili.) 1:31.4, Duvnjak (Jug) je bil kot tretji diskvalificiran radi prehitrega starta.

2. skupina (5): 1. Lavrenčić (Ili.) 1:31.9, 2. Nadali (Jadr.) 1:32.6, 3. Grčić (Bob) 1:34.8, 4. Jelić (Jug).

3. skupina (4): 1. Mimi (Vikt.) 1:25.8, 2. Ciganović (Jug) 1:31.4, 3. Šturm (Prim.) 1:37, 4. Tavčar (Ili.).

4. skupina (2): 1. Bradavić (Jug) 1:36.2, 2. Goršić (Bob) 1:40.

Skoki s deske seniorji, semifinala:

1. skupina (5): 1. Kordelić (Ili.) 110.04, 2. Grilo (KSU) 105.38, 3. Zvan (Ili.) 76.30, 4. Juntas (Prim.) 75.52.

2. skupina (2): 1. Strnad (Ili.) 77.00, 2. Jadrčić (KSU) 63.74.

100 m prosto juniorji, predtekmovalja:

1. skupina (6): 1. Marović (Jadr.) 1:10 (bolje od jug. rek. 1:14), 2. Durman (Beor.) 1:14.6, 3. Šuljić (Conc.) 1:15, 4. Fritsch (Ili.).

2. skupina (5): 1. Vilfan (Prim.) 1:07.9, 2. Grkinić (Vikt.) 1:18.4 (oba bolje od jug. rek.), 3. Belner (Jug) 1:14.8, 4. avrenčić (Ili.).

3. skupina (4): 1. Bikar (Beor.) 1:15.9, 2. Negovetić (Vikt.) 1:18.3, 3. Goršić (Bob), 4. Divjak (Ili.).

4. skupina (6): 1. Gazzari (Jad.) 1:09.5, 2. Dabrović (Jug) 1:11.2 (oba bolje od jug. rek.), 3. Tuma (Prim.) 1:20.2, 4. Kodre (Ili.).

5. skupina (3): 1. Brainović (Jad.) 1:09.2, 2. Mini (Vikt.), 1:13.2 (oba bolje od jug. rek.), 3. Luger (Jug) 1:15.3.

6. skupina (5): 1. Pajnković (Vikt.) 1:12 (bolje od jug. rek.), 2. Radovan (Jug) 1:16, 3. Zirovnik (Ili.) 1:16.8, 4. Prvan (Jadr.).

Watterpolo:

- Bob : Ilirija 7 : 0 (3 : 0). — Ilirijani so igrali začetniško.

Jug : Viktorija 5 : 0 (3 : 0). — Napeta in zanimiva igra. Odločila je boljša tehnika Juza-

Predsednik vlade gen. Živković v Šibeniku

Split, 7. avgusta.

Vojna ladja »Hvar« je že ob 4. uri zjutraj dvignila sidro in zapustila splitsko pristanišče. Predsednik vlade je vstal ob 6. in se takoj napotil na poveljniški mostič, kjer ga je pozdravil komandant, kapetan vojne ladje Kršnjavi. Matično ladjo »Hvar« sta spremljali podmornici »Hrabri« in »Osvetnik«, ki sta pričeli izvajati napadalne manevre. G. predsednik vlade je z ostalimi oficirji motril posamezne akcije in prvi izmed vseh opazil periskope podmornic. Nato se je odpeljal s čolnom na podmornico »Hrabri«. Tu ga je pričakoval korvetni kapetan Erič. Predsednik vlade je odšel v notranjo podpornice in si podrobno ogledal njene stroje in notranjo opremo. Podmornice se je pogreznila 15 m globoko in izvedla razne akcije tekom 20 minut. Zatem se je predsednik vlade vkrca na torpedovko »T 5« in nadaljeval pot napram Šibeniku, dočim je matična ladja »Hvar« sledila. Ves Šibenik se je bil že snoči okrasil z državnimi zastavami in zelenjem. Na pomolih so se dolgo pred prihodom predsednika vlade zbrale ogromne množice meščanov in seljakov iz bližnje in daljne okolice. Predsedniku vlade je bil prirejen v Šibeniku nenavadno topel sprejem. Po pozdravu na obali se je predsednik vlade napotil v občinsko hišo, kjer je bila radi njegovega prihoda svečana seja. S seje je podnačelnik odpisal Nj. Vel. kralju udanostno brzojavko, nakar je prisrčno pozdravil predsednika vlade. Le-ta se je zahvalil s tem nagovorom:

Govor predsednika vlade.

Gospod predsednik, gospodje občinski svetovalci in ostali gospodje! Iz Vaših besedi posnemam in od preje že vem, kolikšen je patriotizem Vašega mesta in kaj ste storili za dobrobit vsega naroda in države. Moja sedanja pot ima nalogo, da sam vidim in da se na mestu uverim, v čem je pasivnost nekih banovin in kako bi bilo treba pomoči. Stopil sem v stik z meščanstvom in s kmetovalci in slišal sem, v čem so njihove potrebe.

Odkritje spomenika Ivanu Cankarju

Po dolgem trudu in skrbih se delo za spomenik končuje. Spomenik je dovršen in čaka le še na slovesno odkritje. Lepo je izpolnil prazno stran na glavnem trgu in tvori s trgov celoto.

Te zadnje dni pa vse hiti in dela. Postavlja se tribune pri odru, krasijo spomenik, pripravljajo potrebno za veselico na Lenarčičevem vrtu ob novi cesti. Pridite vsi, ki morete, že prejšnji večer na slavnostno akademijo v Rok. domu in na krasno bakljado in koncert na glavnem trgu. Stanovanja bodo na razpolago. Obrnite se na prehranjevalni osek Carlar. odbora. Drugi dan se bo vsa Vrhnik a odela v praznično obleko, da dostojno proslavi svojega velikega sina.

Ob pol 9. uri bo na glavnem trgu sprejemanje gostov, nato slovesen spreved skozi Vrhniko k sv. Trojici, kjer bo bral zadušnico za pisateljem brat mstr. Karel Cankar. Nato bo odkritje plošče na rojstni hiši pisateljevi, kjer govori župan g. dr. J. Marolt. Spreved odide potem na glavni trg, kjer bo odkritje spomenika. Spored bo tu sledeči: Pozdravni govor predsednika odbora g. Jurec, ki odkrije spomenik, nato zaigra godba in pokali bodo topi. Sledi slavnostni govor F. S. Finžgarja, nato »Slavospev Cankarju« recit. g. Japelj, nakar sledi razni pozdravni govori, zatem pa polaganje cvetlic. Na koncu izroči predsednik Odbora za postavitev spomenika g. Jurec spomenik v varstvo in last občine. Zatem zaigra godba. S tem bo konec slavnosti pri spomeniku.

Popoldne po slavn. banketu v Rok. domu se vrši na Lenarčičevem vrtu velika veselica. Igra vrh. godba in jazz iz Ljubljane. Pridite vsi ljubitelji Vrhnik e in Cankarja!

Obrtno gibanje v Ljubljani

Gospodarski položaj našega obrtništva v Ljubljani se jasno odraža v mesečni statistiki o obrtnem gibanju, sestavljeni za mesec julij. Prejšnja leta so prevladovali odgasi obrtov, dočim jih sedaj priglasi nadkriljujejo.

V juliju je bilo prijavljenih 34 novih obrtov in raznih obratov, med temi 16 trgovin in trgovskih agentur z raznim blagom, 5 krojaških obrtov, 1 sedlarski, 3 čevljarški, 2 mizarska, 2 soboslikarska, 1 pekovski in 5 različnih obratovanj. Med važnejšimi omenimo »Gospodarski proevit«, Resljeva cesta, trgovska agentura, in kaso in komisijaska trgovina s stroji, tehničnimi predmeti, mineralnimi olji in manufaktornim blagom, dalje »Desac«, Gosposvetska cesta, trgovina z motornimi vozili, posameznimi deli in postranskimi potrebščinami in naposled »Brzopromet«, prevozniska družba na Miklošičevi cesti. Prevažajo blago in druge pošiljke z avtomobili.

V juliju je bilo pri mestnem magistratu kot obrtni oblasti prve stopnje odglašanih 15 obratov in obratov, med temi 1 avtoizvožen, 3 krojaški obrti, 1 čevljarški, 2 mizarska, 5 trgov-

Vedite, da je z manifestom Nj. Vel. kralja položen nov pot našega državnega življenja. Vi ste tako že preje delali, se preden so bile te izpremembe. Nj. Vel. kralj je pozval narod, naj pride neposredno k njemu. Mi ministri smo le njegovi referenti in naša dolžnost je v tem, da omogočimo stik med narodom in kraljem.

V enem letu ni moči ustvariti popolnega preobrata, vendar je obči napredek povsod viden. Stori si, kar je bilo v naših močeh za napredek poljedstva in za pomnožitev naših deželnih pridelkov. Podelili smo neke zneske za nakup vina, da s tem olajšamo trgatve in delo vinogradnikov. Glede Vašega dela Vam priporočamo, da tudi sami nastopate iniciativno, da složno delate in da tudi sami poskušate kaj ustvariti. Vlada Vas bo v vsem podprla. Jaz bom storil vse in bom posredoval tudi pri drugih ministrih za napredek posameznih mest in krajev. Moram ponoviti, da mi je drago, da sem prišel v Vašo sredino, ki ste se vedno odlikovali z ljubeznijo in požrtvovalnostjo za nacionalno stvar. Zato Vam kliče »Živelik«

Ki je predsednik vlade nehal, se kar ni hotelo poleči viharo klicanje in vzklikanje Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in Jugosl. tji. Predsednik vlade je nato odšel v malo dvorano, kjer je sprejel razna odposlanstva. Od tod se je predsednik vlade vrnil na vojno ladjo »Hvar«. Ob 5. popoldne se je predsednik vlade ponovno izkrcal in se z avt. mobilnim odpeljal k slapom Krke. Po ogledu teh zanimivih prirodnih čudežev se je vrnil na »Hvar«, kjer je zvečer priredil banket. Udeležilo se ga je kakih 50 uglednih šibeniških meščanov, zastopnikov oblastev ter kulturnih in gospodarskih organizacij. Med banketom je predsednik vlade pozdravil svoje goste z zdravico, v kateri je ponovno poveljal pomen kraljevega manifesta z dne 6. januarja 1929. Vse mesto je bilo ožarjeno od tisočih svetilk in raz bližnjih vrhov so razsvetljevali nebo čarobni ognjemeti. Na obalah so med tem svirale razne godbe.

skih, 2 pleskarska in 1 mehaniški obrt. Med drugim je odglašila svoj obrat tovarna za izdelovanje krede in krednatih produktov Bulc & Co. na Dunajski cesti.

Dalmatinski seljaki pridejo v Slovenijo

Poljedelsko ministrstvo je obvestilo bansko upravo Dravske banovine, da pride okoli 80 dalmatinskih seljakov koncem avgusta v Slovenijo, da si ogledajo v prvi vrsti razne gospodarske naprave in organizacije. Seljaki se zlasti zanimajo za našo živinorejo in mlekarstvo. Kmetijski odelku je poverjena naloga, da pripravi vse za sprejem seljakov in organizira ogled najvažnejših in najmodernejših naših kmetijskih ustanov. Ekskurzijo dalmatinskih seljakov, med katerimi bodo tudi odlični vinogradniki, pripravlja banska uprava Primorske banovine. Dalmatinski seljaki ostanejo v Sloveniji nad teden dni. Ogledali si bodo zadruge, mlekarne in vinograde. Posetili bodo ljubljansko okolico, Gorenjsko, Štajersko in Dolenjsko.

Delovanje mariborske borze dela v juliju

Maribor, 7. avgusta.

Število brezposelnih v Mariboru tudi v poletnih mesecih ni padlo, kar je dokaz, da preživlja naše mesto gospodarsko krizo. Tako je iz mesece junija ostalo v evidenci tukajšnje borze dela 594 brezposelnih oseb, in sicer: 8 uradnikov, 1 uradnica, 272 kvalificiranih delavcev, 22 kvalificiranih delavk, 202 nekvalificirani delavci in 89 delavk. V mesecu juliju se je na novo prijavilo 7 uradnikov, 2 uradnici, 141 kvalificiranih delavcev, 16 delavk, 21 nekvalificiranih delavcev in 253 delavk.

Na razpolago je imela borza dela od prejšnjega meseca 4 mesta za uradnike, 124 za kvalificirane delavce, 2 za delavke, 195 za nekvalificirane delavce in 88 za delavke. V mesecu juliju je bilo prijavljenih 2 prostih mest za uradnike, 1 za uradnico, 89 za kvalificirane delavce, 12 za kvalificirane delavke, 205 za nekvalificirane delavce in 248 za nekvalificirane delavke.

Dela je dobilo v juliju 498 oseb, in sicer: 2 uradnika, 1 uradnica, 110 kvalificiranih delavcev, 9 delavk, 181 nekvalificiranih delavcev in 195 delavk. Odpadlo pa je v tem času: 1 uradnik, 1 uradnica, 67 kvalificiranih delavcev, 6 delavk, 106 nekvalificiranih delavcev in 27 delavk. Koncem meseca je tedaj ostalo v evidenci še 12 uradnikov, 1 uradnica, 286 kvalificiranih delavcev, 23 delavk, 120 nekvalificiranih delavcev in 120 delavk, skupno torej 562 oseb.

Na novo so bili prijavljeni delavci z dnevom dela v dinarjih, računajoč mezde 25 delovnih dni: 1. do 50 Din 118 delavcev in 14 delavk; do 70 Din 6 delavcev in 4 delavke; do 100 Din 14 delavcev; preko 100 Din 5 delavcev; 2. nekvalificirani delavci do 20 Din 2 delavci in 4 delavke; do 40 Din 197 delavcev in 206 delavk; do 60 Din 5 delavcev in 33 delavk; do 80 Din 10 delavk; preko 80 Din 1 delavka.

V tem času je borza izdala sledeče podpore: 1. redne 13 osebam v iznosu 2030 Din; 2. izredne 27 osebam 3464-60 Din; 3. za polovične vožnje 154 osebam v vrednosti 9198. Iz te statistike je jasno razvidno sedanje stanje dela v Mariboru in socialno stanje delavstva.

Stanovanjske odpovedi in deložacije v Ljubljani

Poročali smo že, kakšen je položaj stanovanjskih najemnikov po 1. avgustu, in koliko stanovanjskih odpovedi je bilo 4. avgusta v letošnjem letu. Od 4. avgusta do včeraj, ko je bil zadnji avgustovski rok za stanovanjske odpovedi, je bil dnevno pravi naval hišnih posestnikov na oddelek za sodne odpovedi stanovanj. V zadnjih štirih dneh je bilo podanih 83 odpovedi, tako da znaša celotno število odpovedi od 1. januarja letos dalje 945. Mestni magistrat je vložil po 4. avgustu še 12 odpovedi, tako 5 strankam v mestni hiši na Ahaciljevi cesti, druge stranke so v drugih mestnih hišah. Magistrat je torej v avgustu odpovedal 61 strankam stanovanja. Zadnjič je bila po napačnem tolmačenju razširjena vest, da bo mestni magistrat vse stranke, ki so jim bila sodno odpovedana stanovanja, kratkomo deložiral in da so že sedaj ta stanovanja na razpolago drugim strankam. Magistrat je bil prisiljen strankam odpovedati stanovanje, ker so bile nekatere njemino dolžne že za več mesecev nazaj. Z večino strank, katerim so bila stanovanja odpovedana, je bil sedaj z mestno upravo dosežen aranžma za odplačevanje zaostankov. Doslej še ni bila iz mestnih hiš nobena stranka deložirana.

Stanovanjski urad mestnega magistrata je letos že v 138 sodnih deložacijah interveniral. Bilo je prav malo nasilnih deložacij. Magistrat je deložiranim preskrbel druga stanovanja ter je le v nekaterih primerih bil primoran strankam shraniti pohištvo v posebnih skladiščih. V času od 25. julija do 8. avgusta je bilo izvršenih 38 sodnih deložacij z intervencijo mestnega magistrata. Večini teh deložirancev so bila preskrbljena zasilna stanovanja. Okoli 10 strankam je stanovanjski urad shranil pohištvo. Stranke same pa so šle stanovat k sorodnikom ali dobrih prijateljem. Nekaj deložiranih strank se je sploh izselilo iz mesta v bližnjo okolico. Prihodnje dni bodo deložirali 8 strank.

Truplo Berte Plazarjeve so našli

Rimske Toplice, 7. avgusta.

O tragično preminuli sestri Berti Plazarjevi je »Jugoslovan« podrobno v svojem dopisu iz Rimskih toplic že v sredo 6. t. m. poročal. Naknadno pa smo prejeli naslednje poročilo:

Kljub štiridnevnu iskanju ponesrečenke se je posrečilo šele danes njeno truplo potegniti na suho. Zjutraj je posestnik Kokotec v Brišah pri Zidanem mostu prevažal s svojim čolnom delavce na delo na drugi breg. Ko se je mudil ob bregu, je nenadoma zagledal ob skali višee žensko truplo, katero je voda že vzdigovala in je hotela odnesti dalje. Hitro je potegnili truplo iz vode na plitvino, nakar je o dogodku takoj obvestil orožniško postajo v Zidanem mostu, ki je prišla na lice mesta in postavila zapisnik. O dogodku je bil obveščen tudi Sokol v Rimskih toplicah, ki je takoj stavil na razpolago svoje moči in odposlal nekaj članov na lice mesta, da ukrenejo vse potrebno. Telefonično smo obvestili tudi njenega očeta v Hrastniku, ki je še pravočasno dobil dovoljenje za prevoz trupla v Hrastnik v Narodni dom, kjer bodo postavili mrtvaški oder. Ponesrečenka Berta Plazarjeva je ležala že peti dan v vodi in je bila radi tega že močno izpremenjena. Voda, ki jo je nesla domala do Zidanega mostu, nekaj sto metrov nižje od Zeličeve gostilne, kjer jo je potem zavalila ob skale, jo je bila z veliko silo ob podvodne čeri, o čemer pričajo številne velike brazgotine in rane na obrazu in rokah. Popoldne so jo potem, ko je prispela krsta, prepeljali v Narodni dom v Hrastnik, odkoder se bo jutri ob 17. razvil lep sokolski žalni spreved na pokopališče na Dolu. Tozadevno o pogrebu so bila obveščena vsa društva celjske sokolske župe, zato se nadejamo, da bo udeležba članov v krojih, kakor tudi v civilu z znakom, povoljna.

Nesreče in nezgode

Posestnikov sin 20-letni Alojzij Tratnik, doma na Vrhpolju, občina Nevle pri Kamniku, je včeraj zjutraj manipuliral s staro patrono. Nameraval je iz patrone vzeti kapico. Patrona mu je eksplodirala. Tratnik je dobil težke poškodbe po glavi in desni roki. S prvim dopolniskim kamniškim vlakom so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

V ljubljansko bolnico so včeraj dopoldne pripeljali tudi 3-letnega posestnikovega sina Franca Riglerja, doma iz Velikih Poljan pri Kočevju. V četrtek zvečer so doma mlatili z mlatilnico na gepelj. Deček je prišel pod gepelj, ki mu je zmečkal desno nogo.

Poskušen samomor

Že dalj časa je brez stalnega posla pleskarski pomočnik France N., ki stanuje pri svojih stariših v Mostah. Včeraj je bil v družbi svojih prijateljev, katerim je tožil o svojih težavah in o svoji nesrečni ljubezni. Ko se je vračal domov, je srečal v Vodmatu svojo izvoljenko Anico, zaposleno v tovarni »Saturnus«. Klical jo je in prosil, naj pride k njemu. Anica se ni zanj

zmenila, marveč je šla naprej, ne da bi mu odzdravila. To je mladenič, ki je star 25 let razburilo in začel je tovarišem govoriti, da si bo končal življenje. Bil je tako razjarjen, da je začel metati ob tla svoje pleskarsko orodje, ki ga je nosil seboj, in dežnik. Prijatelji so ga začeli tolažiti. Nekoliko potolažen je odšel z njimi v neko dalmatinsko gostilno, kjer so začeli igrati šah. Ostali so v gostilni do približno 11. po noči. Ko je prišel N. domov, se je vlegel mirno v posteljo, a nato si z britvijo prereza žile. Ko je mati opazila, kaj si je sin napravil, je takoj poklicala sosede na pomoč. Pozvali so tudi reševalno postajo, ki je obupanca odpeljala v javno bolnico. Njegovo stanje ni nevarno.

Huda nevihta na Ptujskem polju

Iz Ptujja nam poročajo: V četrtek okoli 17.30 so se nad Ptujskim poljem nagrmadili gosti črni oblaki, ki niso napovedovali nič dobrega. Nastala je huda nevihta, ki jo je spremljala nekaj minut tudi silna toča. Padala je debela kot oreh. Nevihta s točo je povzročila na poljih in sadovnjakih in po vinogradih precejšnjo škodo. Na poljih je pobila in poklestila lepo koruzo, ajdo, a tudi drugim poljskim pridelkom ni prizanesla. Močno so po nevihti prizadete občine Ptuj z okolico, Hajdina in druge vasi. Tudi ormožki okraj je bil po tej nevihti, ki je trajala samo pol ure, močno prizadet. Toča je padala v Veliki Nedelji in pri Sv. Lenartu. Velika je škoda po vinogradih. Sresko načelstvo je ukrenilo vse, da se škoda preceni in zbero vsi podatki. Škoda je precejšnja.

Nevarnosti poplav še ni

Ljubljana, 8. avgusta.

Dunajska meteorološka poročila so za naše kraje napovedovala ohlajenje zraka in padavine. S severa je pritisnil mrzel val, ki je povzročil, da je danes začelo močno deževati po vsej Dravski banovini. Bili so tudi močnejši nalivi, ki pa niso nikjer povzročili kake večje katastrofe. Reke in potoki prav počasi naraščajo, a voda se sproti odteka. Za zdaj še ni nobene nevarnosti večjih povodenjskih katastrof.

Po poročilu iz Litije Sava tam prav počasi narašča. Do 15. popoldne je narasla za približno 40 cm nad normalo. Tudi poročila, ki jih je prejel hidrotehnični osek banske uprave, ne poročajo o nikakih večjih povodnjah.

Razne tatvine v Ljubljani

V dnevih gasilskega kongresa, ko je vladal v Ljubljani po ulicah in osobito na glavnem kolodvoru največji direndaj in vrvež, ni bilo izvršenih številnejših žepnih tatvin. Drzen žepar, najbrže iz Zagreba ali okolice, pa je v soboto na glavnem kolodvoru prežal na potnike ter se sukal okrog elegantnejših gospodov. Neki ugledni ljubljanečan je v soboto popoldne stopil v gorenjski potniški vlak, toda kmalu je opazil, da mu je bila iz notranjega žepa suknjice ukradena črno-usnjata listnica, v kateri je imel 9.400 Din, 50 šilingov, 3 vizitke in še razne druge beležke. Okoli tega ljubljanečana se je sukal približno 27 let star možki, sloke in velike postave, upadlega obraza, črnih las in nemirnih oči. Imel je seboj še tovariša, ki je bil debel in 160 cm visok ter rdečih las. Ta je v vagonu delal gnečo, nakar je drugi sloke postave segel v žep ljubljanečana. Izginil je kot kavra z listnico in njenq vsebino.

Tatvine obleke so zadnji čas na dnevnem redu. Organizirana tatinska tolpa krade obleko in denar zlasti bosanskim delavcem, ki stanujejo po barakah. V sredo je ta tolpa vdrla v neko barako v Rožni dolini ter odnesla zidar-skemu delavcu Ibru Zaliču več ponošene obleke in drugih stvari v skupni vrednosti 500 dinarjev. Prejšnji dan pa je bilo okradenih 7 bosanskih delavcev, zaposlenih pri tvrdki Matko Curk. Lopovi so jim odnesli mnoge obleke in tudi večjo vsoto težko prisluznega denarja v vrednosti okoli 4000 Din. Tatove policija zasleduje.

Slov. Konjice

Društvene prireditve. Dravinjska podružnica SPD v Konjicah priredi dne 15. avgusta 1930 na Veliki Smaren pri svoji planinski postojanki »Pohorski tabore. Ob 10. uri je služba božja, potem ljudska veselica. Podružnica je kočo lanske leto otvorila istotako na Veliki Smaren. Ob tej priliki se je zbralo pri koči okrog 2000 ljud, zlasti mnogo je bilo kmečkega ljudstva, kar je tem razveseljivejšje, da se zanimanje za turisticke širi tudi v širših plasteh naroda. Koča leži 1382 metrov visoko na gozdni jasi, obdana kroginkrog s smrekovim gozdom. To je doslej najvišja turistovska postojanka na Pohorju. — Tukajšnje gasilno društvo priredi dne 10. avgusta veliko gasilsko slavo, nabavilo si je namreč nov avto, ki ga bodo ta dan blagoslovili. Lansko leto pa si je kupilo novo motorno brigalno. Popoldne bo ljudska veselica pri ledeni kleti.

Premestitev. Zafošnik Gregor, kaplan, je premješčen v Celje. Na njegovo mesto pride gospod Bohanec iz Vojnika.

Nevihite. Nevihite zadnjih dni so napravile na Pohorju obutno škodo. Dravinja je izstopila iz korita in odplavila ceste na večih mestih. Toča je mnogo škodovala poljskim pridelkom.

Smrt. Umrla je gospa Pretner Roza, trgovka in hišna posestnica, po daljši hudi bolezni. Pokopna je bila obče spoštovana in priljubljena. Naj v miru počiva.

Dnevne vesti

— **Odlična Čehinja v Beogradu.** V Beograd je prispela praška občinska odbornica g. Barbara Hof, da spozna in prouči poslovanje naših socialnih in humanih ustanov. Včeraj je obiskala beograjskega župana g. Nešića, danes pa omenjene ustanove. Iz Beograda potuje v Zagreb, Sarajevo in druga naša mesta.

— **Brat admirala Price umrl.** V Novi Gradici je umrl te dni finančni uradnik Price, brat admirala Dragotina Price.

— **Beograjska centrala bo imela 7000 abonentov.** — Minister za javna dela je sklenil s tvrdko Siemens in Halse pogodbo za novo avtomatsko telefonsko centralo v Beogradu. Centrala, ki je najnovejšega sistema, bo imela zveze za 7000 abonentov.

— **Elektrifikacija Novega grada.** Občinsko zastopstvo v Novem gradu je sprejelo predlog Stefana Bartola iz Virja, da elektrificira Novi grad. Sklenjena je bila z njim pogodba za 25 let. Podjetnik mora v 18. mesecih zgraditi električne vode in transformatorsko postajo. Cena toka za javno razsvetljavo bo 3-50 Din, za pri- vatnike 7 Din, za pogonske motorje pa 3 Din od kilovatne ure. Po 25. letih preidejo vse naprave v last občine. Gospod Bartol je slišno ponudbo stavil tudi občinam Molve in Hlebine.

— **Posvetitev zvona v Smrečjem nad Vrhniko.** Dne 15. avgusta t. l., na praznik bo posve- titev novega zvona pri naši podružnici in ka- kor običajno cerkveni shod Velikega Smarna. Ob pol 10. uri bo posvetitev zvona, ob 10. uri slovesna sv. maša s cerkvenim govorom in darovanjem za zvon. Za izletnike so naši kraji najbolj priljubljena točka, ker nudi krasen razgled na pol ure oddaljen vrh Sv. Treh Kraljev in slovenske kraje v Italiji ter proti Ljubljani. Pridite izletniki od vseh krajev ta dan v Smrečje. Za okrepčila bo preskrbljeno.

— **Med. univ. Dr. Ed. Suher se je preselil iz** Šiške na Dunajsko ceste 37, v hišo pred lekarno pri Sv. Krištofu.

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine v** veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zi- dovska ulica 4 in Stari trg 12. —u

— **Ciril Metodova podružnica v Grobelnem** priredi jutri, v nedeljo dne 10. avgusta t. l. veselico. V slučaju slabega vremena v restavracijskih prostorih.

— **Ljubljanski Sokol opozarja vse člane in** članice, ter naračajo, vse, ki so se prijavili za izlet v Gornji grad, da je zbirališče v nedeljo 10. t. m. ob 6. zjutraj pred Narodnim domom, odhod pa točno ob pol 7. Člani v svečanem, članice v telovadnem kroju. Povratek med 8. in pol 9. zvečer.

— **Strojni inženjer, ki bi prevzel mesto pro-** fesorja (suplenta) na Tehnični srednji šoli v Ljubljani, naj se takoj prijavi pri šolski upravi.

— **Društvo za narodovo zdravje v Lukovici** priredi v nedeljo dne 10. t. m. ob 15. uri na vrtu ge. Vidičeve veliko veselico, katere čisti dobitek je namenjen edinole le dobrodelnim namenom, in sicer asanaciji Lukovice in oko- lice. Radi tega vabi le-to k obilni udeležbi vse one ljubitelje naroda, ki jim je do lepše bo- dočnosti naroda. Avto-zveza zanesljiva ob 8-20 in 11-45 izpred Figovca. — Kersnik, tajnik.

— **Avtobusni promet v Zagrebu.** Včeraj so v Zagrebu začeli voziti v mestnem okolišu avto- busi tvrdke Barešić na progah, ki jih je imela doslej Zadruga hrvatskih invalidov, kateri so odvzeli koncesijo, ker je imela v prometu ne- rabne stare, prometu nevarne avtobuse.

— **Gospodinjstva šola v Smihelu pri Novem** mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinjstvi tečaj, ki se prične dne 15. sep- tembra 1930 in traja do 15. junija 1931. Spre- jemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdrave, navedena neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Osta- le pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Pro- šnje za sprejem je poslati zavodu do 1. septem- bra t. l.

— **Popravljanje »Karadjordja«.** Iz Tivata po- ročajo, da je pred dnevi komisija ocenila škodo na »Karadjordju«. Materijal za popravilo par- nika je že v Tivatu, popravila ga bo Jadrans- ka plovilna sama. V Tivatu bodo popravili železna dela in podvodni del, v Kraljevići ali v Bakru pa vsa druga dela.

— **Gledališki incident v Osijeku.** Ansambel »Theater an der Wien« je gostoval tudi v Osi- jeku, kjer je angažiral 16 domačih glasbeni- kov za tri predstave. Med orkestrom in diri- gentom dr. Neumannom je pa prišlo že pri prvi skušnji do prepira, ki se je pri drugi predstavi tako poostiril, da je morala orkester nadomestiti godba grand hotela, da ni bilo treba predstave odpovedati.

— **Tele z dvema glavama.** Pred dnevi je po- vrgla krava neke kmetice v Banjaluki tele z dvema glava. Ker krava ne more hodi z dvema glavama, ga kmetica brani umreti.

— **Krvava ljubzenska tragedija.** Sluga v hotelu Royal v Zagrebu, 30 letni Srdjan Mitić se je zaljubil v sobarico hotela Ljubico Berger. Bil je na njo zelo ljubosumen in ji je očital neprestano nezvestobo. Dekle ljubosumneža ni vzelo resno. Sluga je pa med tem sklenil umo- riti dekle in sebe. V sredo se je res zaprl v sobo z Ljubico, ko je pa vzel samokres iz žepa, se je dekleta najbrž usmilil, kajti ustrelil je samo sebe ter obležal na mestu v krvi. Pre- peljali so ga v bolnico, kjer je včeraj umrl.

— **Mišja nadloga.** Iz Dolenje Lendave poro- čajo, da so se letos tam pojavile poljske miši, ki so napravile že mnogo škode. Uničile so že več tisoč jutrov polja.

— **Vreme.** V Dravski banovini je včeraj ne- prestano deževalo. Bili so tudi hujši nalivi, ki pa niso povzročili znatnejše škode na poljih in raznih kulturah. Drugod v državi je bilo še dokaj lepo vreme. Barometer je včeraj kazal: Ljubljana 761-1, Maribor 761-6, Zagreb 762-1, Beograd 761, Sarajevo 761-7, Split 759-7, Rab 759-1 in Vis 759-3. Termometer je včeraj kazal: Ljubljana 16, Maribor 16, Zagreb 18, Beograd 20, Sarajevo 19, Split 25, Rab 23 in Vis 22. Oblačnost je po drugih krajih znašala 0, v Ljub- ljani, Mariboru, Zagrebu in na Rabu 10. Re- lativna vlaga: od 45 do 89 odst. V Ljubljani 89 odst., v Mariboru 80 odst., v Splitu 45 odst. Včeraj je bila v Ljubljani najvišja tempera- tura 17-4, najnižja 15-2 C. V Dravski banovini je bilo prav hladno, kakor v pozni jeseni.

Ljubljana

Sobota, 9. avgusta 1930. Katoličani: Roman. Pravoslavni: 27. julija, Ratibor.

Nočno službo imata danes lekarni Sušnik, Marijin trg, in Kuralt, Gosposvetska cesta.

— **Dar koroških Slovencev ljubljanskemu** škofu. Danes ob 10. dopoldne bo obiskala v škofijski palači posebna deputacija koroških Slovencev novega škofa dr. Gregor Rožmana, kateremu bo poklonila dar koroških Slovencev — zlat škofovski križec.

— **Gradnja pravoslavne cerkve v Ljubljani.** Gradbeni odbor pravoslavne cerkvene občine je marljivo na delu, da bodo čimprej začeli z gradnjo pravoslavne cerkve v sedanjem Tru- berjevem parku. Prostovoljnih prispevkov je že zbranih do 800.000 Din. — Banska uprava Dravske banovine je dovolila za gradnjo cer- kve 50.000 Din.

— **Poziv vsem poklicnim in amaterskim foto-** grafom! Fotografirajte, tako amaterje kakor po- klicne, prosimo, da pošljejo vse posnetke, ki so jih napravili ob velikih svečanih vseslovan- skega gasilskega kongresa na kongresni odbor JGZ. Posnetke, ki bodo odobreni, smo priprav- ljeni odkupiti za primerno nagrado. Kongresni odbor JGZ v Ljubljani, Krekov trg, Tržno nad- zorstvo. (Nekdanja Mahrova hiša.)

— **Cene mesu in mesnim izdelkom v Ljub-** ljani. Po tržnem poročilu ljubljanskega tržnega nadzorstva so bile začetkom avgusta t. l. cene mesu in mesnim izdelkom sledeče: Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste 22 Din, II. 20 Din za kg, na trgu: I. 18-20, II. 16-18, III. 12-16, goveji jezik 17-20, vampi 8-10, plju- ča 6-10, jetra 16-20, ledvice 18-24, možgani 20-25, loj 5-12. Telečje: I. 24-25, II. 20-22. Prašičje: I. 25, II. 22-24, prašičje glave 8-10, trebušna slanina 18, slanina 22, mešana sla- nina 20, slanina na debelo 19, mast 24, gnjat 30, prekajeno meso I. 30, II. 25-28, prekajeni parklji 8-10, prekajene glave 10-12, koštru- novo meso 14-15, jagnjetina 18-20, kozliček 25, konjsko meso I. 10, II. 8, hrenovke kg 30 do 34, sveže kranjske klobase 25, polprekajene kranjske klobase 32-35, suhe kranjske klo- base 50, prekajena slanina 24 Din za kg.

— **Cene perutnine na trgu.** Majhni piščanci so na trgu po 10-14, večji piščanci po 15-25, kokoši po 25-40, petelini po 25-35, race pa po 25-35 Din.

— **Ribijski trg.** Včerajšnji petkov ribji trg je bil prav slab. Na trgu je bilo le nekaj ščuk in drugih domačih rib. Tudi morskih rib je bilo malo. Cene ribam so: karpi 25-30 Din kg, ščuke 30-35, klini 20, mreje 15-20, pečenke 10-15.

— **Izgubil se je deček.** Na Mestnem trgu sta- nujoča Frančiška Končan je včeraj prijavila policiji, da se je že 4. t. m. izgubil njen brat 13 letni Leopold Končan, doma iz Polhovca grada. Deček je bil sprejet v neko poštitiško kolonijo, ki se je 4. t. m. vrnila v Ljubljano. Iz Marijanišča je odšel deček sam proti domu v Polhov gradec, a še do danes ni prišel do- mov. Deček je vitke in šibke postave in okrog- lega obraza.

— **Ne prodajajte alkohola rekrutom!** Strogi so predpisi, ki zabranjujejo prodajanje alko- holnih pišč rekrutom. Včeraj je bil neki go- stilničar prijavljen policiji, ker je rekrutom prodal prekomerno količino alkohola. Kazno- van bo prav strogo. Gostilničar more izgubiti celo koncesijo.

— **Še so pošteni ljudje na svetu!** Tajništvo načelstva glavnega kolodvora v Ljubljani jav- lja, da je 5. t. m. sprevodnik državnih železnic g. Mihael Tomšič, stanujoč na Sv. Petra cesti, našel v dolenskem večernem vlaku, ki odhaja ob 19. uri iz Ljubljane proti Karlovcu, pod klopjo voza III. razreda med postajama Birčna vas in Uršna sela časopisni zavitek, v katerem je bilo 2500 Din gotovine. Lastnik tega denarja raj javi svoj naslov omenjenemu tajništvu, kjer je denar shranjen.

— **Že 14 dni pogrešana.** Pri Delavskem kon- sumnem društvu v Spodnji Šiški zaposleno 29 letno Stefanijo Sbašnik pogrešajo že od 27.

Aluminijasta

emajlirana modra, siva in rujava kuhinjska posoda vedno in v največji izbiri edinele pri tvrdki

Stanko Florjančič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

Točna in solidna postrežba!

Julija. Tega dne je Sbašnikova zgodaj zjutraj odšla z doma. Materi je rekla, da gre na bribe. Do danes se še ni povrnila domov. Kdor bi vedel kaj o njej, naj to javi ljubljanski policiji. Mogoče se je deklici primerila tudi narečja.

— **Policijski drobiž.** — Od četrtka do včeraj opoldne je bilo aretiranih pet oseb, in sicer uki Bosance zaradi raznih vlomov, 2 osebi zaradi pijanosti in nedostojnega vedenja in tri sumljive osebe. Policijski upravi je bila včeraj prijavljena manjša tatvina, dalje ugriz psa, dva kalila nočnega miru, 2 nezgodi, 1 poskušen samomor in pa 4 prekrški cestno policijskega reda.

Maribor

— **Finančni minister v Mariboru.** V četrtak je prispel iz Avstrije, kjer je bil pri svoji ženi v nekem zdravilišču, naš finančni minister dr. Sverljuga. V Mariboru je prenočil ter se v pe- tek zopet odpeljal. Njegovo bivanje v Mariboru je bilo docela zasebnega značaja.

— **Cerkven jubilej.** V ponedeljek 11. t. m. poteče 30 let, kar je bila dograjena in odkar je pokojni škof dr. Napotnik blagoslovil tu- kajšnje frančiškanske cerkev, baziliko Matere milosti. Župnija bo jubilej primerno prosla- vila.

— **Nemški časnikar v Mariboru.** V četrtak in petek se je mudil v Mariboru g. Hanns Grätz, urednik berlinskega strokovnega lista »Der Konfektionär«. V Jugoslavijo, kjer si ogleda tudi Zagreb, Beograd in druga mesta, je pri- spel, da se seznani z našimi gospodarskimi raz- merami, o katerih bo poročal v svojem listu. Iz razgovora z njim povzemamo, da se v Nem- čiji živahno zanimajo za naš razvoj in trg.

— **Vaditeljski tečaj.** Ob veliki udeležbi se vrši od 27. julija dalje vaditeljski tečaj mari- borske sokolske župe. Tečaj, ki se vrši v pro- storih inženjerske podčastniške šole, se bo za- ključil šele 30. t. m.

Nov gasilski dom v Ljutomeru

Ljutomer, 6. avgusta 1930.

Le nekoliko dni še nas loči od pomembnega dne svečane otvoritve in blagoslovitve novega gasilskega doma, ki ga je zgradilo tukajšnje požarovalno gasilsko društvo s simpatijami in s pomočjo naših meščanov in okoličanov.

Zgodovina našega gasilskega društva je do- kaj pomembna. Osnovano je bilo leta 1871, to- rej pred skoro 60 leti. Posebno pa se je za- čelo razvijati, odkar je bil leta 1927. izbran nov odbor, na čelu katerega je stal agilni davčni upravitelj g. Lovro Kuharič. Delavni odbor je že istega leta si nabavil motorno briz- galno z avtomobilom, s katerim naši vrli gasilci vedno prvi prihitiijo na pomoč, lansko leto pa si je nabavilo tudi malo brizgalno, ki



se montira na avto. S tem pa še ni bila kon- čana naloga, ki si jo je postavil zavedni odbor. Pogumno se je lotil zgraditve lastnega gasil- skoga doma, ki bi nadomestoval dosedanja malo in vlažno shrambo gasilskega orodja ter je sedaj to nalogo častno dokončal.

Gasilski dom je postavljen na zemljišču, ki so ga podarili Vavpotičevi dediči v bližini po- stajališča Ljutomer in obstoji iz velike shrambe za avtomobil ter za gasilska orodja, v nadstropju pa je primerno stanovanje za ču- vaja in sejna dvorana. Posebno je lep zelo visok razgledni stolp, s katerega se da hitro in točno ugotoviti kraj požara.

Načrt za gasilski dom je napravil g. Vidmar, uradnik gradbene sekcije, pripomogli pa so k zgraditvi mestna občina ter domači podjet- niki in obrtniki, ki so dobavili material ter izvršili vsa tesarska, ključavničarska, zidarska in slikarska dela. Materijal je bil zvožen na stavbišče brezplačno, za kar gre hvala Ljuto- merčanom in okoličanom.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev novega gasilskega doma se bode vršila v nedeljo, dne 10. t. m. pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. inž. Dušana Serneca, blagoslovil pa bo dom knezoškof lavantinski g. dr. Andrej Karlin osebo. Pri slavnosti sodeluje vojaška godba iz Varaždana.

Vsa gasilska društva ter prijatelji gasilstva prav prisrčno vabljeni, da z večjo udeležbo podčrtajo pomen te lepe svečanosti.

m Novo sokolsko društvo so te dni ustano- vili na Pobrežju pri Mariboru. Pričelo je v sredo že z vajami, za enkrat na dvorišču osnov- ne šole.

— **Nova pohorska cesta.** Pod vodstvom geo- metra banske uprave merijo te dni po pobočju Pohorja nad Reko pri Hočah novo cesto Hoče — Sv. Arh. Čim bo to delo opravljeno, bodo takoj začeli graditi novo cesto, ki ima le šest odstotkov vzpona in dve serpentin.

— **Stanovanjska kriza.** Društvo stanovanjskih najemnikov je sklenilo prirediti anketo za naj- boljše in najlažje rešitve mariborske stano- vanjske krize.

— **Renoviranje pročelij.** Mnogo hišnih posest- nikov obnavlja te dni pročelja svojih hiš, delo pa znatno moti neprestano deževno vreme.

— **Še o popačenih napisih.** V vašem listu smo čitali o popačenih imenih v Mariboru. Si- cer nas Slovence kaj takega jezi, a vse bolj pa razburi človeka, ki pride z glavnega kolodvora v mesto, pa mu padejo najprej v oči v modnih trgovinah napisi »Letzte Mode«, »Letzte Neu- heit« itd. Kdor bi si drznil v Celovcu izpostavi- ti v izložbeno okno mali napis »novost«, temu bi se gotovo ne godilo dobro.

— **Promenadni koncert** priredi, če bo lepo vreme, jutri v nedeljo med 11. in 12. uro v Mestnem parku godba katoliške omladine.

— **Obnavljanje plinskih vodov.** Mestna pli- narna že več časa postopoma izmenjuje plinske vode, ker so stari bili slabi in se je mnogo plina izgubilo. Uvedena je tudi akcija za sa- nacijo ostalih poslov, da se odpravi dosedanja dolgoletna pasivnost podjetja.

— **Nalezljive bolezni.** Od 1. do 7. t. m. sta v mariborskem mestnem okolišu oboleli dve ose- bi, obe na šenu. Umrl ni nihče.

— **Tatvina kolesa.** Henrik Bašu, ključavni- čarju na Tezmu, je v četrtak popoldne izginilo z dvorišča javne bolnice kolo znamke »Waffen- rad-Steyer«, vredno 1500 Din.

— **Policijska kronika.** V četrtak je tukajšnja policija aretirala 5 oseb, 1 radi beračenja, 1 radi suma tatvine kolesa, 1 radi neplačanega zapitka in 2 radi potepuštva. Prijav, ki so se zopet po večini nanašale na cestne vozne pred- pise, je bilo 16, prijava 1.

— **Tatvina.** V četrtak opoldne je na tat ukradel v Tattenbachovi ulici stanujočemu pri- vatnemu uradniku Antonu K. 1200 Din vredno obleko sive barve.

— **Tatvina.** Hišniku dekliskega zavoda »Ves- na« v Aškercovi ulici Francu Vedaju je v sre- do nekdo vlomil v stanovanje in mu iz zakle- njene omare ukradel srebrno uro.

— **Preprečen samomor.** V četrtak proti ve- čeru so trije nabirali gob opazili v velikograj- skem gozdu v Krčevini nekega brezposelnega skladiščnika, ki se je ravno pripravljaj, da se obesi. Njegovo obupno namero so s težavo pre- prečili.

Celje

— **Palača Pokojniškega zavoda,** o kateri je bilo po komisijonelnem ogledu v preteklem mesecu sklenjeno, da jo postavijo na vogalu Razlagove in Vrvarske ulice, bodo pričeli gra- diti že koncem tega meseca. Dotlej bodo men- da dogotovljeni in odobreni načrti, nakar bodo takoj začeli z izkopavanjem temeljev.

— **Naklada na trošarino za vinski mošt.** Mest- no načelstvo razglasa, da je občinski svet na svoji seji dne 16. maja t. l. sklenil, da bo po- birala mestna občina v l. 1930 kot samostojno občinsko naklado trošarine na vinski mošt v iznosu 25 para na liter. Proti temu sklepu so dopustne pritožbe na kralj. bansko upravo v Ljubljani, ki se naj vlagajo v roku 14 dni pri mestnem načelstvu.

— **Mestna knjižnica.** Ker se dogaja, da neka- teri še vedno iščejo mestno knjižnico v njenem prejšnjem prostoru na magistratu, naznanja knjižnica, da se je preselila v novo hišo elek- trarne. Dohod je z Vrazovega trga, odprta pa je knjižnica ob torkih, četrtkih, sobotah od 18. do 20 in ob nedeljah od 10. do 12.

— **Nevihita in toča nad Dobro in v Savinjski** dolini je bila v četrtak popoldan okoli 15. ure. — V okolici Dobrne je toča napravila precej škode na poljskih pridelkih. Celje je nevihta samo obregnila, vendar je prav močno udarilo v stolp župne cerkve.

— **Sprehod po mestu.** Tujec marsikaj opazi, mimo česar hodi domačin, ne da bi kaj videl. Tako tujci vprašujejo, zakaj ulica, ki veže Go- sposko ulico in ulico Na okopih, nima table z imenom. — Na župni cerkvi je bila večih naslikana solnčna ura. Ko so pred leti cerkev popravili, so številke te ure kar prepleskali, palico, katere senca je pokazala ure, pa pustili. Solnčna ura je danes gotovo znamenitost. Z malimi stroški bi se dale številke zopet nasli- kati. — Nekaj korakov od cerkve stoji staro- davna kapelica sv. Elizabete, o kateri morda samo maloštevilni Celjani vedo, da je bila to pravoslavna kapelica v srednjem veku, ko se je poročila hči nekega srbskega carja s celjskim grofom in privedla s seboj pravoslavne sve- čenika, ki je opravljaj tam službo božjo za njo in njeno služinčad. Kot spomin na to je na vrhu kapelice do nedavnega stal vzhodni križ z značilnim poševnim tramom. Ko so pred časom speljali električni vod preko kapelice, so z uprav značilnim nerazumevanjem ta križ od- stranili. Tudi sicer ta kapelica propada in so celo stanovanje v njo vzdali. Marsikateri tu- jec bi si ogledal celjski muzej, če bi bil le-ta med tednom odprt, kar bi se lahko uredilo vsaj poleti. Neznatna tablica oznanja, da se v hiši na Slomškovem trgu nahaja muzej, dočim je to povedal v prejšnjih časih napis, ki se je raz- prostiral preko vse hiše.

Rogaška Slatina

Iz Marijinih Lazny nam poroča časopisje, da je deviza letošnje sezone v tem svetovnem zdravilišču — ples. Plešejo dopoldne, plešejo popoldne in plešejo zvečer. Tudi pri nas v Rogaški Slatini ta epidemija od lanske sezone ni popustila temveč se je znatno razširila. Vsak večer je zdraviliška dvorana prenapolnjena plesnih parov, katerim je čas, vedno prekratek. Plesali bi do jutra, če bi ne bilo predpisov o nočnem miru. Le sem in tja, kadar so prireditve v dvorani, je mogoče nadaljevati plesno rajanje v Kazini. Med prireditvami zadnjih dni je omeniti pred vsem prireditev Rdečega križa v prid tukajšnji siromašni šolski deci. Vodstvo te prireditve so imele v rokah odlične beograjske dame na čelu jim gospa Lozanič, tašča gospoda ministra zunanjih del, njej ob strani pa predsednica tukajšnjega Kola jugoslovenskih sester, neumorna dobrotnica tukajšnje mladine, gospa Glinškova. V nabito polni dvorani je poslušalo zbrano občinstvo nedosegljivi glas gospoda Rijavca, ki je kakor vedno tudi ob tej priliki radevolje položil svojo umetnost na oltar človekoljublja. Hvaležnost siromašnih otrok tukajšnje okolice naj mu bo v zadoščenje za njegovo plemenitost. — Za soboto 9. t. m. se pripravljajo planinski ples, ki bo za zdravilišče atrakcija svoje vrste. — Stari znanci se poslavljajo, vidi se jim na obrazu, da je slovo težko. Pogledi jim uhajajo po bližnjih gričih, kjer so v prosli naravi uživali žal tako kratek čas brezskrbno življenje. Leto je dolgo, življenje težko in polno nepredvidenih dogodiljaev. A Rogaška Slatina tako lepa, tako divna.

Krške

Krst novih zvonov. V nedeljo, 10. t. m. bodo slovesno posvečeni za tukajšnje župno cerkev trije novi bronasti zvonovi. Prvi zvon glas E, težak 1031 kg, 125 cm v premeru ima sliki presvetlega srca Jezusovega in Marije ter farnege patrona sv. Janeza Evangelista. Drugi zvon glas G, težak 484 in pol kg, 97 cm v premeru ima sliki sv. Florijana in Nikolaja. Tretji zvon glas H, težak 309 kg, 81 m v premeru, ima sliki sv. Terezije, Deteta Jezusa in sv. Janeza Vianneya. Ocena kolaudatorjev gospoda svetnika Sattnerja in kanonika Kimovca je najugodnejša; ujammo, da bi obveljala tudi potem, ko bodo zvonovi obešeni. Zvonove je vlija livarna St. Vid nad Ljubljano. Slovesno posvečenje zvonov v Krškem bo v nedeljo ob pol 9. uri.

Slov. Bistrica

Rdeči križ v Slovenski Bistrici bo v nedeljo 10. t. m. slavnostno otvoril novo kopalnico, ki ga je renoviral na posestvu grofa dr. Atemsa. Vstopnina 5 Din. Vsi domačini in tudi tujci vabljeni.

Toča v Visolah. Pretekli teden v noči od srede na četrtek je v Visolah in Tinju padla sakor oreh debela toča. Po zatrdlu očividcev je napravila po vinogradih in sadonosnikih precej škode.

Dovoljenje za izvrševanje obrti je dobil mizarjski mojster Ivan Leščak in otvoril v šolski ulici mizarstvo delavnico.

Pomanjkljiva razsvetljava. Nekaj dni že več luči na trgu in nekaterih ulicah ne gori. Pokvarjene so morda žarnice in bi bilo prav, da bi se izmenjale z novimi.

Kolonija pri Šmartnem na Pohorju si je sama markirala pot iz Slovenske Bistrice do kolonije in tako olajšala delo podružnici SPD v Slov. Bistrici, ki je letos itak prenovila in markirala vsa pota južnega Pohorja.

Sokolsko društvo v Oplotnici. priredi v nedeljo 17. t. m. svoj veliki letni nastop, katerega se udeležijo tudi Sokolsko društvo v Slov. Bistrici.

Pluj

Z jablane je padla na posestvu Ivana Bregarja v Gornjem Dupleku zaposlena 23 letna Amalija Vogrin. Stala je na precej visoki lestvi in nabirala jaboljka. Pri tem je zgubila ravnotežje in padla na tla. Zlomila si je levo nogo v členku.

Novo mesto

Gorjanci so bili velika privlačnost za svet okoli zelene Krke in onstran okoli pohlevne Kulpe. V ponedeljek 4. t. m. se je zbrala pri sv. Miklavžu (969 m) stoglava množica iz obeh dolin. Našli ste Novomeščane in Sentpeterčane in Metličane, največ pa je bilo Sentjernežanov. Prišli so za lastno društveno godbo, ki se je povzpela kasneje celo na Trdinov vrh (1181 m) in odsvirala več veselih komadov na najvišjem vrhu šumovitih Gorjancev. Nazaj grede se je na nagnjenih Košenicah bobnarju odpel boben in zgrmel v Belo Krajino. Več sto metrov je moral za njim, ostala pa sta cela bobnar in boben. Sentpeterčani so po maši v staroslavni cerkvi sv. Miklavža tako lepo zapeli, kot le oni znajo! Metličani so pekli janca — tudi Krčani niso bili brez njega — novomeški študentje pa so zabavali ljudstvo. Kdo bi se ne smejal nad tem, kar se jim je skoro pripetilo. Ze več dni so letovali tam gori in uživali gorski zrak in čisto sonce, pa se je zgrnila nad visokimi Gaberji nevihta in s točo precej potolčka gaberško polje. In gaberški možje so uganili, da so tisti vrazji študentje s svojim profesorjem na Gorjancih skuhal tičo. Hoteli so uboge študente nadraviti v dolino, da jim še kaj ne nacoprajo, slednjič pa so postali prijatelji in zdaj sme nemoteno vsak v lepi gorjanski svet.

Hrastnik

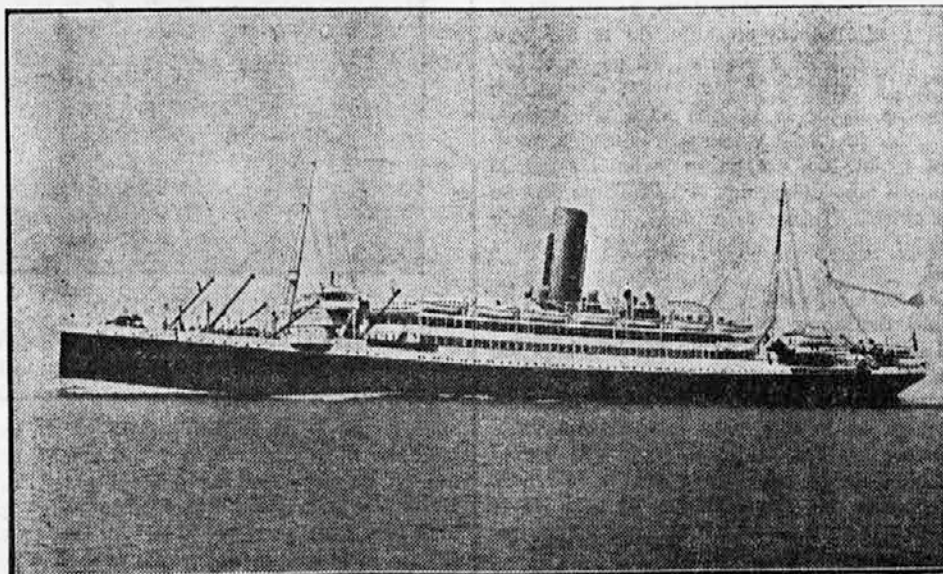
Smrt. Ledvični boleznii je podlegel rudar Majotrič. Zapušta mlado ženo in dva otoka. Otvoritev vodovoda. Na Marnem pri Dolu so preteklo nedeljo otvorili novi vodovod prav slovesno.

Dražba. V soboto bo v Laškem sodna dražba St. Jurčkovega posestva iz Krištendola.

Novo hiše. Novo hišo so si postavili rudniški uradnik Ciril Jenko, strelni mojster Matek in rudar Serzan.

Velik dogodek v naši mornarici

Te dni so bila v Londonu, kakor smo že na kratko poročali, zaključena pogajanja med Jugoslovanskim Lloydom d. d. in Royal Mail Steam Packet Companyjo. Z kontraktom med obema družbama je postala potniška luksuzna ladja »Araguaya« last Jugoslovanskega Lloyda.



Jugoslovans... Lloyd je sklenil nabaviti ta moderen parnik s 17.500 tonami, dolžino 160 m in širino 18 m. da zadosti htevam najbolj razvijenih potnikov na naši rivijeri. Parnik je dvakrat tako dolg kot naš dosedanj največji potniški parnik. — Vozi lahko s hitrostjo 17 milj na uro. Zgrajen je bil leta 1925. Na njem ima prostora 400 potnikov v kabinah, ki so vse enake I. razreda. Na ladji so velik in luksuzni prostori za restavracijo, igralni saloni, za kavarno, bar, ladja ima svoje kopalnice in promenadni krov. V moderni jedilnici ima mesta 200 oseb.

Parnik je zgrajen v 5 nadstropij, ima pa 40 kopalnic. V vsaki kabini je ventilator in tudi v vsakem drugem pogledu je opremljen z največjim komfortom. Tako ima n. pr. motorne čolne, ki bodo potnike brezplačno vozili na obalo. V zadnjem delu ladje je bolnica za 12 bolnikov z vsemi po-

trebnimi aparati. Na parniku je tudi hladilnica in tiskarna in kabine za fotografe, brivce itd. Doslej je ladja prevažala potnike med Newyorkom in Bermudskimi otoki. Izročena bo Jugoslovanskemu Lloydu na Angleškem v mesecu novembru. Na prvotovanje bo ladja odplula koncem tega

leta z angleškimi turisti, ki bodo obiskali naše kraje. Jugoslovanski Lloyd bo oskrboval s to moderno ladjo krožna potovanja po naših pristaniščih ter v Jonskem in Sredozemskem morju do Egipta. Tuji odlični turisti bodo spoznali naše morje. Podnevi bo ladja zasidrana v raznih pristaniščih, da bodo potniki lahko obiskali obalo in delali izlete v okolico. Posadka boizključno jugoslovanska, tako častniki, kakor strojno osobe in mornarji. Cena krožnih potovanj ne bo pretirana in najmanj za polovico cenejša, kakor jo morajo turisti plačati na velikih potniških progah tujih držav, ker je želja društva, da se nudi potnikom udobno potovanje in propagira lepoto naše obale.

Jugoslovanski Lloyd si je nabavil tudi novo trgovsko najmoderneje zgrajeno ladjo, ki bo kmalu dograjena v Irwinu v Škotski. Imenovala se bo »Trepča« s 9000 tonami.

Kamnik

Prikojevalni tečaj. Učni zavod za prikojevanje in izdelovanje modernih oblačil Ivana Bizjaka priredi v Kamniku v prostorih Narodne štaltnice praktični tečaj prikojevanja vseh vrst perila in oblek. Vstop k predavanju je prost.

Kočevje

Po proslavi. Proslava 600 letnice Kočevja je minila. Slavnostnega razpoloženja in radovednega pričakovanja ni več. Ulice so zopet prazne kot prej. Prahu tudi ni zmanjkalo. Dekoracije so izginile, le po nekaterih izložbah se pozna, da se je pred kratkim nekaj godilo. Na slavnostnem prostoru podirajo mize, klopi, paviljone itd. Tudi veliko stavbo, zgrajeno v ta namen bodo podrli. Slavnostni prostor prej lep, zelen travnik, je tak kot da bi bili v 20. stoletju še enkrat pridrli Turki v Kočevje. Kočevski Nemci so se oddahnili od trudapolnega dela, kmetje se zopet trudijo po svoji kameniti zemlji.

Dve knjigi. Ob priliki proslave 600 letnice Kočevja sta izšli v Nemčiji dve knjigi o Kočevski in sicer: »Gottscheer Volkslieder mit Bilder und Weisen« ter Die Deutschen im Ausland Gottschee. Obe knjigi sta izstavljeni v trgovini M. Rom, Kočevje, kjer sta tudi kupcem na razpolago. Prva bo zanimiva tudi za marsikakega slovenskega znanstvenika, saj vemo, da so se tudi Slovenci že pečali s svojevrstno kočevsko narodno pesmijo. Knjiga stane 28 Din. Pa tudi druge ne smemo izpregledati, ker vsebuje precej zanimivosti in marsikaj novega.

Kopanje. Letos ni veliko z njim. Ob početku kopalne sezone, ko je bilo krasno vreme, ni bilo v spodnjem delu Rinže vode, sedaj je pa voda, pa vremena ni. Dan na dan je nebo oblačno, poleg tega piha močan veter in nalivov noče biti konec.

Radenci

V mesecu juliju so prirejali člani mariborskega Narodnega gledališča pod vodstvom g. Pavla Rasbergerja po mnogih krajih Dravske banovine koncertne in gledališke večere. V soboto, dne 9. avgusta t. l. prirede tak večer v zdraviliški dvorani v Radencih. Sodelujejo Stefka Fratikova, Stjepan Ivelja, Pavel Rasberger in Franjo Tovornik. Vse drugo povedo lepaki. Ker se prireditve vrši le v Radencih se vabi občinstvo tudi iz Radgone in sosednih občin.

Cerknica

Košnja na Cerkniškem jezeru. Pred kratkim se je začela na Cerkniškem jezeru košnja. Tam, kjer je bila prej voda, ko je bilo jezero še zalito, nosijo zdaj takozvano kravino. To kravino uporabljajo ljudje večinoma samo za steljo pri živini. Kravine pa ne kosijo samo bližnji posestniki, ampak tudi drugi iz oddaljenejših krajev. Ker ta kravina raste skoro po vsem svetu, kjer se je prej razprostiralo jezero, jo je zelo veliko in zato se s njo lahko založe vsi posestniki. Tudi letos je košnja kravine precej obilna.

Prireditve. V nedeljo, 10. t. m. ima tukajšnje prosvetno društvo javno prireditev. Na sporedu je petje in godba. Prireditve se vrši na župnijskem dvorišču, če bo slabo vreme pa v prosvetnem domu. Pri prireditvi igra domača godba gasilnega društva.

Popravlilo orgel. Pretekli teden se je mudil v Cerknici neki popravljaec orgel. V popravilo je vzel cerkvene orgle, ker so bile že zelo potrebne popravila.

Smrtna kosa. V Cerknici je preminul posestnik A. Drenik. Zadel ga je mrtvoud. Pogreb je bil v četrtek.

Muhasto vreme. Ze več dni imamo pri nas zelo nestalno vreme. Skoro vsak dan se

proti večeru pripravlja na nevihto. Doslej še nismo imeli hude nevihte. Muhasto vreme pa seveda najbolj nagaja kopalcem.

Nabiranje mahu. Tukajšnje okoliško prebivalstvo ima sedaj nekaj zaslužka z nabiranjem malin. Iz bližnjih vasi jih prinesejo vsak dan mnogo v Cerknico; a sedaj jih prodajajo še precej drago, po 7 Din kg ali pa še dražje. Seveda kupcev imajo pa tudi vedno dovolj. Največ jih je na Javorniku, posebno onstran meje.

Trbovlje

Sestanek društva rudniških nameščencev v Trbovljah. Danes dne 9. avgusta ob 19. uri se vrši v tukajšnji rudniški restavraciji članski sestanek Društva rudniških nameščencev. Na tem sestanku se bo razpravljalo o počitniški koloniji otrok rudniških nameščencev, ki jih nameravajo poslati na sveži zrak; o referatu o pokojninskem zavarovanju nameščencev in o raznoterostih. Ker so ti sestanki namenjeni poleg razprav o aktualnih zadevah tudi gojitvi družabnosti in tovariške solidarnosti, vabi odbor vse člane, da pripeljejo seboj tudi svoje soproge, ker se vrši po sestanku družabni večer članstva.

Nezgode ne počivajo. Ocvirk Jože je bil zaposlen s svojim tovarišem Koširjem Ivanom pri tesarenju proge. Hotel je ugraditi nov stropnik, pri tem pa je moral izravnavati oziroma povzpeti strop, medtem ko je njegov tovariš nakladal premog. Nesreča je hotela, da mu je naenkrat padel s stropa večji kos plasti na desno nogo ter mu jo v stopalu zmečkal. Pri podjetju Ing. Dukič in drug na dnevnem kopu Dobrna je bil zaposlen delavec Krofi Vinko pri pri prevažanju vozičkov, ki so bili naloženi s tračnicami, med katerimi je bila ena močno tračnica na končnico vozička, za katero je držal ponesrečenec, ter ga je na roki močno poškodovala.

Primorske vesti

p Zaradi rabe slovenskih krajevnih imen. »Il Popolo di Trieste« je stavil včeraj dr. Besednjaku kot odgovornemu uredniku »Novega lista« nekaj vprašanj zaradi rabe slovenskih krajevnih imen. V desetih letih, odkar izhaja ta tržaški fašistovski dnevnik, je stavil raznim slovenskim listom že večkrat takšna vprašanja in dobil tudi poštene in jasne odgovore. Toda nanje je moral omenjeni list gotovo že pozabiti, ker se mu je spet zazdelo potrebno, da si s tem vprašanjem razčisti svoje pojme. Med drugim pravi tržaški list: Mar vi (dr. Besednjak) v dobri veri neprenehoma prevajate imena Gorizia, Tarvisio, Parenzo, Pisino, Pola, Trieste v Gorico, Trbiž, Poreč, Pazin, Pulj in Trst (in tako dalje vsa mesta Julijske Benečije tostran Soče), ali mar po nekem gotovem nasvetu in z določenim, čeprav prikritim, protinacionalnim namenom? In v nadaljnjem zaključuje: Če se to dogaja v dobri veri, tedaj naj anahronisti dr. Besednjak in njegovi nepoznani sodružniki. (Novinarsko društvo Julijske Krajine jih noče priznati za novinarje op. ur.) opustijo svoj anahronizem in se poučijo o zgodovini od leta 1914. do danes, ali pa naj se odpovedo častniškarstvu. Ako pa delajo namenoma tako, ako namreč nočejo priznati sedanjega položaja, tedaj je to njihovo delo prikrita protitalijanska in protinacionalna propaganda. In vendar »Novi list« goriške oblasti, kot pravi sam »Popolo di Trieste«, pazno nadzirajo.

p Premestitve. Na ozemlju Julijske Krajine je bilo na lastno prošnjo premeščenih 122 učiteljev in učiteljic, od teh 14 Slovencev in Hrvatov. Po službeni potrebi je bilo premeščenih iz Julijske Krajine na jug 24 učiteljev in učiteljic, od teh 4 Italijanke. Končno je bilo v Julijski Krajini premeščenih po službeni potrebi iz enega kraja v drugega 20 učiteljev in učiteljic. Med njimi so trije slovenskega rodu.

p Motorna ladja »Morosini« bi bila morala po italijanskem urnem poročilu te dni začeti voziti na progi Benetke — Levant. Pa ni, ker je po poročilih italijanskih listov italijanski registrski urad zahteval, da se njeni stroji znova natančno preizkusijo. Zaenkrat jo na omenjeni progi nadomešča parnik »Palatino«.

p Smrtna kosa. Pred dnevi je umrla v 65. letu svoje starosti Uršula, vdova Pilon, mati znanega slikarja Venota Pilon. Pokopali so jo v Ajdovščini ob veliki udeležbi tamkajšnjega ljudstva. Pevec so dobri ženi v spomin zapeli na grobu pesmi žalostinke. — V Gorici pa je preminula gospa Ema Ziegler, soproga znanega goriškega sodnika. Pred leti je bila kot uradnica nameščena pri goriški filijalki Ljubljanske kreditne banke, pozneje pa pri njeni naslednici. Obema rajnicama blag spomin!

p Verdijsko gledališče v Trstu se je začelo prenavljati. Preuredili bodo nekatere lože in preuredili garderobne prostore za igralce.

Primorske vesti.

p Tržaški hromci, okrog 40 po številu, so se odpravili na božjo pot v Lurd. Z vlakom so se odpeljali v noči od srede na četrtek proti Milanu, Turinu in dalje v Francijo. Med potjo so se jim pridružili še hromci iz vse severne Italije.

p V Trstu in Gorici se bosta v kratkem ustanovili krajevni sekciji italijanskega aerokluba.

p Istrski ribiči so blizu Brionskih otokov ujeli velikega morskega psa, ki so ga ubili šele po ljuti borbi. Sploh so opazili letos v vodah od Istre do Zadra več teh morskih zveri. Italijanske pristaniške oblasti so jih začele sedaj loviti.

Radio

Radio Ljubljana, 9. avgusta: 12:30 plošče, 13:00 časovna napoved, borza, plošče, 13:30 iz današnjih dnevnikov, 18:30 citre igra g. Löske, 19:30 dr. Lojze Čampa: Nov kazenski zakon, 20:00 plošče, 20:15 jugoslovanski večer: Prenos iz Beograda, 21:15 prenos iz Zagreba, 21:45 prenos s Bleda.

Radio Beograd, 9. avgusta: 10:30 plošče, 12:45 opoldanski koncert radio kvarteta, 13:30 dnevne vesti, 19:0 zdravstvena ura, 19:30 Jazz-glasba (plošče), 20:30 jugoslovanski večer, 20:30 flauta in pesni. Beograd, 21:20 Zagreb, 22:10 Ljubljana, 23:15 lahka glasba.



Skupina plavačev »Jadranac« (Split) v kopalnišču Ilirije na drž. prvenstvu juniorjev.

Bernhard Shaw o svoji rodbini

(»Moj oče je bil pijanec...«)

Znameniti angleški pisatelj Bernhard Shaw (= Šo) si je vse življenje prizadeval, kako bi angleško javnost nekoliko stresel, dosegel pa je ravno nasprotno, da ga namreč angleška javnost visoko ceni in spoštuje. Šele v najnovejšem času se mu je posrečilo, da je izzval v javnosti nekaj kritičnega odpora proti sebi, in sicer s predgovorom, ki ga je napisal za zbirko vseh svojih del, ki bo izšla v sijajni opremi v 30 zvezkih, veljala pa bo okoli 30.000 dinarjev.

Bernhard Shaw je že od nekdaj jako rad povedal svoje najboljše misli v predgovorih. Tudi sedaj si je izvolil predgovor, da opisuje v njem svojo mladost. On se je gotovo vedel, kakšen učinek bo dosegel. In res so vsi angleški literarni kritiki razburjeni, kajti Shawov predgovor je zopet spravil na dnevni red vprašanje, kako daleč sme pesnik, ki piše o sebi, povedati golo, trdo resnico. V svetovni literaturi je res malo mož, ki bi s tako vzvišeno, pa tudi ostro odkritostjo razgrinjali pred vsem svetom neprijazne spomine na svoje rodbinske razmere, kakor je to storil Bernhard Shaw. On pa opravičuje svoje početje z besedami: »Če že ni mogoče spraviti sveta rodbinskega skeleta (= rodbinske tajnosti), potem naj ta skelet vsaj pleše.« S tega stališča piše on o svoji rodbini in biča z vso ostrostjo v Angliji vkoreninjeno hinavščino.

»Mnogi se bodo vprašali, piše Shaw, »zakaj me niso vzgojili lepo po meščansko. Ne vem, kako bi rekel: ali hvala bogu ali pa žalobno, da je imel moj oče napako, ki mu je zaprla polagoma vsaka vrata do družbe, ravno tako pa tudi moji materi, ki ni mogla biti brez očeta nikamor povabljen. Če so namreč mojega očeta povabili kam v družbo ali pa na obed, ni prišel tja nikdar popolnoma trezen, ko pa se je poslavljaj, je bil navadno popolnoma pijan. Je pa že tako, da dobrodušen pijanček dobrovoljno družbo zabava, in včasih je družba zadovoljna

tudi z rabijatnim pijancem, če ni družba le preveč izbrana. Ni pa mogoče prenašati žalostnega pijanca — in mojega očeta, ki je bil v teoriji popoln abstinent, je silno grizlo in peklo, če se je opil. Tako je prišlo, da družba ni več marala zanj. Jaz se ne spominjam, da bi bila potem, ko sem prekoračil otroško dobo, kedaj naša rodovina kjerkoli koga obiskala. Če bi bili naši stariši enkrat jedli v gostilni, ali pa če bi bili šli v kakšno družbo, bi bilo to nas otroke bolj presenetilo kakor če bi bila naša hiša gorela. Moja mater je tolažil v tem položaju njen muzikalični talent. Moj oče pa se je bavil s teorijo abstinence tako dolgo, dokler ni nekega dne na pragu obležal. Takrat je spoznal, da je mogoče le dvoje: ali mora nehati piti ali pa mora umreti.

To spoznanje pa ga je srečalo šele potem, ko smo bili družabno že nemogoči. Zato sem se moral odpovedati družabnemu »drilcu«, brez katerega v družbi ni mogoče shajati, in vse družabne manire in navade so mi ostale neznanne. Moja mati, ki je bila prav tako skrbno vzgojena kakor kraljica Viktorija, pa je bila preveč tenkočutna, da bi tudi otroke pustila to trpeti, kar je trpela ona sama. Mislim pa tudi, da je bila mnenja, da je korektno vedenje bolj prirojeno, kakor pa da se da priležiti.

»Tako sem prišel v London kot popolnoma ne civiliziran mladenič,« pravi Shaw dalje. »Če bi bil bil se sramežljiv fant z dežele, ki ne ve, kako naj se obnaša pri mizi in kako naj se obleče, in če bi bil jedel grah z nožem in nosil k smokingu rdečo kravato, bi se bili gotovo našli dobri ljudje, ki bi me bili vzeli v »žehot« in me obrusili. Žalobno pa za stvari, ki so me morile, ni bilo lahko najti pomoči. Zato sem ostal vse svoje življenje na tem planetu bolj gost kakor pa domačin.«

morale, če je res, kar poročajo časopisi, da namreč kraljica Mary kadi cigarete in če jih javno kadi. Kakor poroča »Sunday Express«, je kraljico spravila tista brzojavka v prav dobro voljo in je takoj naročila svoji pisarni, naj odgovori v Ameriko, da res kadi cigarete in da jih še prav rada kadi, posebno če je navzoč še njen soprog. Pri tej priliki se list pošteno norčuje iz zvedavih in »moralnih« Američank in dostavlja, da tudi drugi člani in članice angleškega kraljevskega doma prav radi kade cigarete, ne da bi koga prosili za milostno dovoljenje.

Pretkan tihotapec

Blizu ameriške meje stoji še na mehikanskem ozemlju mestce Matamoras. Ob cesti, ki pelje do ameriške meje, stoji seveda ameriška carinarnica, ki pa ne carini toliko carini podvržene blaga, ki prihaja mimo carinarnice rednim putem, ampak se briga mnogo bolj za tihotapec, ker je v teh krajih tihotapecstvo mnogo bolj razvito kakor pa legalna trgovina. Cariniki so silno nezaupni in zelo natančno preiskujejo vse potnike, ki hočejo čez mejo.

Letošnje poletje pa so cariniki nekega dne opazili, da se bliža carinarnici pogreb. V carinarnici se je oglašil gospod Douglas Morty, ki je uradnikom začel z jokavim in žalostnim glasom pripovedovati, da hoče pravkar izvršiti poslednjo voljo svojega umrlega prijatelja John-



LORD BIRKENHEAD,

znani angleški politik in državni podtajnik za Indijo. Te dni je nevarno obolel za pljučnico.

sona, ki ga je na smrtni postelji prosil, naj ne pokoplje njegovega trupla v tuji zemlji, ampak naj ga da prepeljati na domača ameriška tla. Uradnika je ta silna ljubezen do rodne grude tako ganila, da so Morty-ju izrazili svoje iskreno sožalje in mu rekli, naj truplo svobodno prepele preko meje.

»Ne, ne, gospodje,« se je branil Morty, »jaz vas prosim, da storite svoje dolžnost in da krsto pregledate!«

»Ne, ne, saj vam verjamemo!«

»Ne, jaz ne maram, da bi kdo mislil, da gre tukaj za kakšno sleparijo...«

»Torej, če že hočete, bomo pa pregledali.«

Položili so rakev z voza na tla in jo odnesli v neko šopo. Ko so uradniki stopili v šopo, jim je udaril v nos neznošen smrad.

»V vročini se truplo naglo razkaja,« se je opravičeval Morty. »Moj ubogi prijatelj je umrl na težki nalezljivi bolezni in telo mu je že razpadalo, ko je bil še živ.«

»Da, da, vse je v redu,« so odgovarjali uradniki in napisali so Morty-ju dovoljenje za prevoz trupla čez mejo, nato pa so odhiteli v svoje sobe, da se s krepkim požirkom močnega žganja pozdravijo od neznošnega smrada. Morty se je pa mirno peljal čez mejo.

Pokazalo pa se je sčasoma, da je imel Morty s svojimi prijatelji izredno smolo. Kar drug za drugim mu je umrl. Vsi pa so v svojih oporokah prosili, naj bi jih pokopali v ameriški domači zemlji. V naslednjih 8 mesecih je imel Morty kar 3 pogrebe. Cariniki, ki so Morty-ja že dobro poznali, so ga pomilovali zaradi tolike nesreče in zato niso rakev nikdar več pregledovali, čeprav jih je Morty za to prosil.

V mestecu Matamorasu pa so se ljudje čudili, da pokopuje Morty skoraj vsak mesec po enega prijatelja, čeprav niso nič vedeli o tem, da bi bil kdo umrl. Stvar so začeli zasledovati in počasi so prišli na to, da mora biti gospod Morty zelo pretkan in navihani tihotapec. Za to ugotovitev so zvedeli tudi cariniki in tudi ti so začeli preiskovati, kje da so ranjki Morty-jevi prijatelji pokopani. Preiskava na ameriškem ozemlju pa je dokazala, da so bile rakeve, ki jih je prepeljal Morty čez mejo in jih dal zagrebati, polne samega kamenja, zoprni smrad pa so povzročevale samo primerne kemikalije.

»Čakaj, ti lopov,« so rekli cariniki, »mi ti bomo že pokazali!« Ko boš zopet pripeljal sem

truplo kakšnega prijatelja, bomo že pogledali, kaj je v rakvi!«

Neki carinik pa je menda nekaj preglasno govoril in tako je prišlo tudi Morty-ju na uho, da cariniki njegov trik že poznajo. Toda, če oni mislijo, da me bodo vjeli, se presneto motijo. Jaz jim bom pokazal, kdo je bolj zvit.

Nekaj tednov kasneje je prišel Morty zopet s svojim pogrebom mimo carinarnice. Na vozu je bila rakev, na pokrovu rakeve pa se je svetila srebrna palmova veja. Morty se je delal še bolj nesrečnega kakor kedaj prej, češ da je to bil njegov zadnji in najboljši prijatelj.

Cariniki pa so se zlobno smehljali. »Prav žalostna stvar je to, gospod Morty,« je rekel šef carinarnice, ampak ne morem pomagati — mi moram rakev odpeljati!«

Rakev so položili z voza in jo odnesli v šopo. Smrdelo je zopet strahovito; toda to carinikov ni motilo, ker so že vedeli za kemikalije. Skoro v nezavedi od smradu so začeli rakev odpirati; ko pa so jo odprli, so našli v njej res truplo človeka, ki je moral biti mrtev že kakih 8 dni. Zle volje so dali Morty-ju dovoljenje za prevoz trupla čez mejo.

Na oni strani meje pa je Morty, varen pred financarji in orožniki, voz veselil in z rakeve odstranil srebrno palmovo vejo. »od veje pa je izvele lep kupček prav dragocenih diamantov, ki jih je srečno brez carine spravil čez mejo.

Molči v spanju!

Minister John, dober in pošten meščan v New-Yorku, je doživel te dni neprijetno smolo. Moč ima namreč navado, da v spanju govori, sam se pa tega ne zaveda. Zato je bil zelo iznenaden, ko ga je nekega jutra vprašala njegova boljša polovica: »Ti John, kdo pa je Jeanette, ki si jo ponoči v spanju klicaš?« — »Kaj? Jaz sem klical? Pa Jeanette? A, to je tista kobila, na katero sem stavil za prihodnjo dirko.«

Zena ni rekla nič. Med zajtrkom pa pozvonil telefon. Zena vzame slušalico, potem pa jo izroči Johnu. Z besedami: Ti, kobila Te kliče!

Obisk.

»Kako želite čaj, s konjakom ali brez konjaka?«

»Prosim, s konjakom, ampak brez čaja.«

Dr. Krek Miha

javi

da je odprl

ADVOKATSKO
PISARNO

v Ljubljani

Miklošičeva cesta 21

nova hiša Vzajemne zavarovalnice

Telefon 2912



ANATOLE FRANCE:

BOGOVI
SO ŽEJNI

50

»Zdi se mi zares, gospod,« je odvrnil Longuemare, »da sta bila Watteau in Boucher kaj spretna v ustvarjanju takihle zmazkov: boljše bi bilo za njuno slavo, da sta ostala pri nedolžnih možicah, kakoršni so tile. Srečen bi bil, ako bi vam mogel pomagati, toda bojim se, da sem preveč neroden za tako delo.«

Otec Longuemare je imel prav, da ni nič kaj zaupal v svojo spretnost: po nekaterih ponesrečenih poizkusih je bilo jasno, da njegov genij ni bil ustvarjen, da bi s konico nožička izrezoval iz tenkega kartona prikupljive obrise. Toda ko mu je Brotteaux na njegovo prošnjo dal nit in pretikalko, se je izkazalo, da je tem malim bitjem, ki jim ni znal dati oblike, umel prav spretno podeljevati dar kretenj ter jih učiti plesati. Nato jih je prijazno preizkusil; vsak možič je moral napraviti nekoliko korakov gavote, in ako so poslušno izvrševali njegovo voljo, mu je zaigral smehljaj na strogih ustnicah.

Enkrat, ko je v taktu vlekel Pavliho za nitko, je dejal:

»Gospod, tale mala maska me spominja čudne zgodbe. Bilo je leta 1746: končaval sem prav takrat svoj noviciat pod vodstvom otca Magitota, priletnega moža globokega znanja in strogih нравov. V tisti dobi, morda se še spominjate, so imeli možici, ki so bili

prvotno namenjeni zabavi dece, izredno privlačnost na ženske in celo na mlade in tudi stare moške; v Parizu je vse norelo zanje. Prodajalne modnih trgovcev so jih bile povsod polne; videti ste jih mogli pri odličnih osebah in ni bil redek prizor, da je kaka resna osebnost na ulici izvajala ples s svojim možicem. Ne starost, ne značaj, ne poklic niso mogli otca Magitota obvarovati, da se ne bi nalezel te bolezni. Ko je videl, da se vsakdo bavi s tem, d abi izvabil iz papirnatga možička razne skoke, je začutil v prstih nestrpnost, ki mu je bila kmalu zelo neprijetna. Ko je nekoč posetil v neki važni zadevi, ki je veljala vsemu našemu redu, gospoda Chauvela, advokata v parlamentu, je opazil možica, ki je visel na kaminu, in začutil je strašno skušnjavo, da bi ga potegnil za nitko. Le z največjim naporom je premagal skušnjavo. Toda ta ničemurna želja ga je zalezovala in mu ni dala več miru. Pri študiju, pri razmišljanju, med molitvijo, v cerkvi, v kapitelju, v spovednici, na prižnici, povsod ga je zasledovala. Ko je tako preživel nekaj dni v neznojni zmedenosti, je razložil ta izredni slučaj generalu našega reda, ki se je na srečo mudil v Parizu. Bil je to znamenit učenjak, eden cerkvenih knezov milanskih. Svetoval je očetu Magitotu, naj zadosti svoji želji, ki je po svojem bistvu sicer nedolžna, po svojih posledicah pa nadležna, in ki utegne, ako se razvname do skrajnosti, napraviti težko škodo duši, ki jo gloda. Na generalov nasvet, ali boljše rečeno, na njegovo povelje je šel otec Magitot vno- vič h gospodu Chauvelu, ki ga je sprejel, kakor prvi- krat, v svojem kabinetu. Ko je tu zopet ugledal možica, ki je visel na kaminu, se mu je naglo približal ter prosil svojega gostitelja dovoljenja, da bi ga smel za trenotek potegniti za nitko. Advokat mu je to prav rad do-

volil ter mu zaupal, da mu mora včasih Pavliha (tako je bilo možicu ime) plesati, medtem ko pripravlja svoje zagovore, in da je prejšnji večer sestavil po gibih Pavlihe sklepni govor v obrambo neke ženske, ki je bila po krivem obtožena, da je zastrupila svojega moža. Otec Magitot je drhté prijel za nitko in videl je, kako se Pavliha po volji njegove roke stresa kakor obseden, ki mu izganjajo hudobca. Ko je tako zadovoljil svoji muhasti želji, ga je obsedenost minila.

»Vaša povest me ne preseneča, oče moj, je dejal Brotteaux. Takšna obsedenja se dogajajo. Toda ne povzročajo jih vedno papirnate figure.«

Otec Longuemare, ki je bil redovnik ni veren človek, ni nikoli govoril o veri, Brotteaux pa je venomer govoril o njej. In ker je čutil do barbita simpatijo, ga je rad spravljaj v zadrego in zmedo z ugovori proti različnim členom krščanskega nauka.

Nekoč, ko sta skupaj izdelovala Zerline in Kljukce, je dejal Brotteaux:

»Kadar razmišljamo o dogodkih, ki so nas privedli v sedanji položaj, dvomim o tem, katera stranka je bila v vseobči blaznosti bolj blazna, in skoro da se nagibljem k naziranju, da je bila večja blaznost na strani dvora.«

»Gospod,« je odvrnil redovnik, »vsi ljudje postanejo brezumni, kakor Nabuhodnozor, ako jih Bog zapusti, toda nihče ni v naših dnevih padel tako globoko v nevednost in zmoto kakor gospod abé Fauchet, nihče ni bil tako pogubonosan za kraljevino kakor on. Bog se je moral res silno srditi na Francijo, da ji je poslal gospoda abéja Faucheta!«

¹ Claude Fauchet, član Konventa, žirondist, ustavni škof v Calvadosu, umrl na morišču 1. 1793; op. prev.

Državni dolg pri Narodni banki

V četrtkovni številki beograjske »Politike« je obelodanil g. dr. Živko Topalović izredno zanimiv članek o našem državnem dolgu napram Narodni banki. V tem svojem članku zatrjuje g. Topalović, da država Narodni banki sploh ničesar ne dolguje. Svoje trditve podkrepila s sledečimi argumenti:

O našem državnem dolgu napram Narodni banki lahko govorimo samo kot o nekem formalnem računskem zapisku, ki se vodi samo iz razlogov knjigovodstvenega reda. Stvarnega dolga ni bilo nikdar in ga tudi ne more biti. Delničarji Narodne banke niso kot taki nikdar posodili državi niti pare in nimajo zato nikake pravice do kakih zahtevk.

V teku dolgih vojn in v težkih poveljnih dneh, kadarkoli pač so se državne blaginje izpraznile, je finančni minister zahteval od uprave Narodne banke, da se natiska sto, dvesto, tisoč milijonov novih novčanic. Narodna banka je plačala za to delo nekaj tisočakov in ti tisočaki so tudi edini stvarni strošek za račun države in samo ta se lahko izterja. Država je novotiskan papir prodala za zakonsko plačilno sredstvo. S tem papirjem je država plačevala uradništvo, vojaštvo in delavstvo za njihove usluge in za dobavljena živila ter razno opremo.

Ta tiskani papir je dobil svojo vrednost ne zato, ker je bil natiskan in lepo zložen v pakete pod vodstvom uprave Narodne banke, temveč radi tega, ker je država svoje državljane po za-

konu obvezala, da ta papir sprejemajo. Vse one štiri milijarde novotiskanih in preko države v promet postavljenih dinarjev ne predstavljajo dolga države napram Narodni banki, temveč je to kvečjemu kreditiranje prebivalstva državi. Ako že mora država te milijarde vrniti, potem naj jih vrne prebivalstvu, to je onemu, od katerega je leta in leta sprejemala usluge in blago, a mesto stvarnega zlatega novca dajala novčance. Vse one štiri milijarde državnega dolga so samo priznanice, ki jih je država dajala uradnikom, vojaštvu in prebivalstvu za usluge in blago. Te štiri milijarde je narodno gospodarstvo poklonilo državi. Narodna banka je bila v tem poslu samo knjigovodja, ki je beležil, kdaj in koliko je finančni minister teh priznanc izdal. In sedaj ta knjigovodja stavi čudne zahteve.

Gospod dr. Topalović nadalje naglašja in povdarja, da naj bo prvo pravilo pri novem urejanju naše valute popolno črtanje starih milijard, ki naj imajo samo še zgodovinski pomen.

Ta nova teza priznanega narodnega gospodarja bo razčistila, če se uveljavi, marsikako državno finančno vprašanje. Predvsem pa bo v pozitivnem slučaju popolnoma preorijentalna vprašanje stabilizacije dinarja. V koliko pa je ta teza upravičena, bodo morali dokazati naši finančniki, ki jim je nastanek dolga tudi v podrobnostih znan. V vsakem slučaju pa so vsa ta razmišljanja le v korist rešitvi zakonske stabilizacije dinarja.

Konkurzi in prisilne poravnave

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec julij 1930 sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 2 (7), v Savski 4 (4), v Vrbaski 1 (2), v Primorski 3 (1), v Drinski 3 (3), v Dunavski 7 (17), v Moravski 2 (16), v Vardarski 5 (17), v Beogradu, Zemunu, Pančevu 5 (6).

2. Razglašene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 5, v Savski 6, v Vrbaski 1, v Primorski 1, v Drinski 3, v Dunavski 4, v Moravski 1, v Beogradu, Zemunu, Pančevu 3.

3. Odpravljeni konkurzi: v Dravski banovini 2 (2), v Savski 7 (4), v Vrbaski 0 (0), v Primorski 2 (3), v Drinski 7 (2), v Zetski 0 (1), v Dunavski 6 (10), v Moravski 12 (5), v Vardarski 2 (0), v Beogradu, Zemunu, Pančevu 2 (5).

Gospodarske vesti

× Izvoznikom našega sadja. Zbornica za trgovino, industrijo in obrt v Zagrebu sporoča vsem onim tvrdkam, ki se ukvarjajo s izvozom svežega sadja, da so prispela že tozadeva vprašanja iz inozemstva.

× Telefonsko omrežje prestolice. Na podlagi odloka finančno-gospodarskega odbora ministrov in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je minister za gradnje odobril reparacijsko pogodbo z berlinsko tvrdko Siemens-Halske, o nabavi telefonskega materiala. Po tej pogodbi se je tvrdka obvezala, da bo brez denarne odškodnine dobavila za Beograd avtomatsko telefonsko centralo najnovejšega tipa za 7000 naročnikov.

× Angleško-romunska trg. pogodba. 6. t. m. je bila v angleškem ministru zunanjih zadev podpisana pogodba o trgovini in plovi med Veliko Britanijo in Romunijo. Pogodba stopi uradno v veljavo, ko bodo izmenjeni ratifikacijski podpisi med obema državama; začasno pa stopi v veljavo takoj. Ta pogodba ureja razmerje med obema državama po načelu največjih ugodnosti glede davkov in carin. Pogodba je veljavna za tri leta, na kar jo lahko pogodbenika odpovesta.

× Novo mostišče preko Dunava. Dne 12. t. m. se tu sestanejo zastopniki Jugoslavije in Romunije, da se pogovore o zgradbi novega mostu preko Donave, ki bi vezal Jugoslavijo in Romunijo.

× Za olajšanje tarifov. Zveza domačih gozdnih industrij je poslala carinskemu odboru

prošnjo za znižanje cen zakupov tovarišč na železniških postajah, kjer se tovari les. Zaradi tarif, po katerih se sedaj plača po 15 Din za m³, med tem ko se je prej plačevalo po 3—5 Din za m³, trpi veliko škodo gozdna industrija, ki se že itak slabi radi nepovoljne konjunktura.

× Proti madjarskemu ječmenu. Na budimpeštanski žitni borzi se opaža v zadnjem času velika rezerviranost inozemskih pivovarn za nakup ječmena. Vse potrebe se krijejo izključno iz Jugoslavije, Romunije in Čehoslovaške.

× Letošnji žetev v Italiji. Italijanski listi zatrjujejo, da bo letošnji pridelek žita znatno manjši od lanskega. Pri pšenici se predvideva manjši donos za 14,3 odst., pri rži za 9,1 odst., pri ječmenu 4,6 odst. in pri ovsu 19,1 odst.

× Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 26. avgusta t. l. pisemne ponudbe glede prodaje lesa in drv. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

× Prodaja starih sodov. Dne 27. avgusta t. l. se bo vršila pri Srednjem stovarištvu materiala v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje 1285 komadov starih sodov. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

× Prodaja zunanjih gum za kolesa (biciklje) se bo vršila potom ustmene licitacije dne 27. avgusta t. l. v pisarni I. Velocipedškega bataljona v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni pisarni).

DOBAVE.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1800 kg železa, 50 m povošenega platna, raznega okovja in 300 m³ jamskega lesa; do 25. avgusta t. l. glede dobave 48 m gumijevih preprog, 40 komadov vodenih zasunkov, 20 komadov prehodnih pip in 100 komadov flasn iz kovanege železa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave usnjatih jermen, 12.000 komadov opeke, 500 komadov vezi za jamske vozičke in 500 m flasnih cevi; do 25. avgusta t. l. pa glede dobave centrifugalne sesalke.

Direkcije državnega rudnika Kreka sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg svinjske masti; do 22. avgusta t. l. glede dobave 1 žage, raznih meril, 2000 kg karbolineja, 1800 kg katrana, 1000 kg tovalne masti, 2000 komadov smirkovega platna, 20 kg grafitu, 10 kg azbestnih vrvic, glede dobave 1 hladilnika za avtomobil, 4 komadov ventilov iz jeklene litine, 500 kg bombaža za čiščenje in 150 kg bakrene žice.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 10.000 komadov cementnega škrljeveca; dne 20. avgusta t. l. glede dobave stavbenega lesa; dne 21. avgusta t. l. glede dobave žitnih žebelj, lesa, karbolineja; dne 22. avgusta t. l. glede dobave hrastovih mostnic; dne 23. avgusta t. l. glede dobave materiala za gornji ustroj; dne 25. avgusta t. l. glede dobave varnostnega materiala. — Dne 20. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje kovinskih žigov v popravilo; dne 21. avgusta t. l. glede dobave 60.000 kg lesnega oglja; dne 22. avgusta t. l. glede dobave pisarniškega materiala; dne 25. avgusta t. l. pa glede dobave barv in firneža. — Dne 20. avgusta t. l. pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave 269 zastav.

Borzna poročila

dne 8. avgusta 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 8. avg. Amsterdam 227/1, Berlin 18450—18480, Bruselj 78872, Budimpešta 98850, Curih 109590, Dunaj 79522—79822, London 27447, Newyork 56245, Pariz 22173, Praga 16718, Trst 29410—29610.

Zagreb, 8. avg. Amsterdam 226538—227138, Dunaj 79522—79822, Berlin 1345—1348, Bruselj 78872 bl., Budimpešta 98700—99000, Milan 294109—296109, London 27407—27487, Newyork ček 56145—56345, Pariz 22073—22273, Praga 16673—16753, Curih 109440—109740.

Beograd, 8. avgusta. Berlin 1345—1348, Dunaj 79512—79812, Bruselj 78722—79022, Curih 109440—109740, Budimpešta 987—990, London 27407—27287, Newyork 561450—563450, Pariz 22060—22260, Praga 16673—16857.

Dunaj, 8. avgusta. d. Berlin 16980, Amsterdam 28498, Kopenhagen 18955, Stockholm 19015, Newyork 70785, London 344512, Pariz 27835, Bruselj 9895, Praga 209825, Beograd 12555, Budimpešta 124045, Bukarešta 4215, Varšava 7935, Sofija 4126, Milan 8705, Curih 13753.

Curih, 8. avg. Beograd 912875, Pariz 20235, London 2504375, Newyork 51425, Bruselj 7197, Milan 26935, Madrid 5750, Amsterdam 20730, Berlin 122825, Dunaj 7270, Sofija 37325, Praga 15255, Varšava 5770, Budimpešta 9021.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 8. avg. Celjska 160, Ljublj. kred. 122, Hrv. šted. 909, Kred. zav. 170, Vevče 124, Stavbna 40, Šešir 105, Ruše 280—300.

Zagreb, 8. avg. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88—89, voj. škoda arang. 438—4385, voj. škoda kasa 43750—43850, voj. škoda avgust 437—43850, voj. škoda sept. okt. 43850 bl., voj. škoda dec. 43750—43850, 4% agr. obv. 55—5575, 7% Bler. pos. 8675—86875, 8% Bler. pos. 9725—9875, 7% pos. hipot. 8550—8625. Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 910—915, Udružena 191—193, Ljublj. kred. 122 d., Medjunarodna 63 d., Narodna banka 8100—8190. — Industrije: Sečera Osijek 307—309, Trboveljska 400—403, Slavonija 200—202, Vevče 124 d.

Beograd, 8. avg. 7% invest. pos. 9150—9250, 4% agrarne obveznice 5674—5675, 7% Bler. 89, Vojna škoda 451—45125, ultimo nov. 45450, ultimo dec. 46150, Narodna banka 8100—8130, Izvozna banka 660.

Dunaj, 8. avgusta. d. Bankverein 18, Kred. zavod 4750, Dunav-Sava-Adria 1150, Prioritete 9065, Ruše 8525, Trbovlje 4910, Leykam 4.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu.

London, 8. avg. 7% Bler. 86—8650.

Newyork, 8. avg. 8% Bler. 9625—97, 7% Bler. 86—86625, 7% Hipot. b. 85—86.

Zitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena, promet 1 vagon koruze.

Novi Sad, 8. avg. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 35 vagonov, koruza 83 vagonov, moka 15 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendenca mirna.

Sombor, 8. avg. Pšenica: baška 78 kg 175½—180½, baška Tisa šlep 80 kg 185—190, gornjebaška 79/80 kg 180—185, sremska 78 kg 162½—167½, slavonska 78/79 kg 162½—167½, banatska Bega šlep 79 kg 182½—187½, banatska Bega kanal 78/79 kg 177½—182½.

Oves: baški banatski 140—145, sremski, slavonski 135—140. — Rž: baška 110—120. — Ječmen: baški 64/65 kg 120—125, baški letni 69/70 kg 160—165, baranski 70 kg 170—175. Korusa: baška 132½—137½, baška septembra 135—140. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca stalna. Promet 354½ vagonov.

Budimpešta, 8. avg. Tendenca mlačna, promet živahen. Pšenica: 1897—1914 (1897—1898), marc 2065—2087 (2065—2067), maj 2150. — Rž: 1255—1277 (1260—1263), marc 1390—14 (1888—1889). — Korusa: avgust 18—1822 (18—1803), sept. 1810—1830 (1810—1812), maj 18—1850 (1846—1848).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca mlačna, promet 1 vagon bukovega oglja.

Sport

Pričetek juniorskega državnega prvenstva v plavanju

Ljubljana 8. avgusta

Danes ob 10. dopoldne se je otvorilo državno prvenstvo v juniorskem plavanju. Radi dežja, ki je pričel rositi že v zgodnjih jutranjih urah, se je zbralo na kopališču Ilirije le malo gledalcev. Vršila so se samo predtekovanja in sicer v plavanju 50 m prosto juniorji in skokih juniork. Dočim so bili juniorji kompletni, so pri skokih namesto prijavljenih 12, nastopile le tri tekmovalke, radi česar je bilo popolnoma odveč, da se je vršil semifinale. Jurja pri skokih je ravnala precej čudno. V prvi skupini sta skakali dve tekmovalki, ki obe nista izvršili po enega skoka, oziroma sta izvedli druge skoke. V enem slučaju so dali vsi sodniki ničlo, radi česar je tekmovalka izpadla iz nadaljnjega tekmovanja, dočim so v drugem slučaju dali samo trije sodniki ničlo. Ni čuda, da je prizadeti klub vložil radi takega postopanja protest.

Juniorji so pokazali od lani velik napredek. V semifinale so se predvsem plasirali Jadrančani. Ljubljaničani so prijetno presenetili: lani se ni mogel nihče plasirati, letos pa so prišli 4 v semifinale. Pokazali so mnogo lepši stil, kot pa v semifinale. Pokazali so mnogo lepši stil, kot pa v njihovih obmorski kolegi. Doseženi časi so mnogo boljši kot lani in pričajo, da bo borba zelo huda.

Na 50 m prosto juniorji je tekmovalo 7 skupin in so prišli v semifinale iz vsake skupine štirje najboljši.

1. skupina (6 tekmovalcev): 1. Kuzmanić (Jadran) 30.8, 2. Panjković (Viktorija) 31.6, 3. Ciganović (Jug) 33.4, 4. Stokić (Beograd).

2. skupina (7 tekmovalcev): 1. Marović (Jadran) 29.1, 2. Vilfan (Primorje), 29.3, 3. Grkinć (Viktorija) 31.2, 4. Betner (Jug).

3. skupina (7 tekmovalcev): 1. Birimiša (Jadran) 30.7, 2. Donatić (Bob) 31.2, 3. Šuljić (Concordia) 32, 4. Zirovnik (Ilirija).

4. skupina (5 tekmovalcev): 1. Brainović (Jadran) 29.5, 2. Rajčević (Jug) 32, 3. Fritsch (Ilirija) 32.4, 4. Balaš (Gradjanski).

5. skupina (6 tekmovalcev): 1. Gazzari (Jadran) 30.1, 2. Dimitrijević (Beograd) 30.5, 3. Dabrović (Jug), 31, 4. Negovetić (Viktorija).

6. skupina (5 tekmovalcev): 1. Radovan (Jug) 31.2, 2. Grčić (Bob) 31.8, 3. Durman (Beograd) 32, 4. Ferček (Gradjanski).

7. skupina (7 tekmovalcev): 1. Prvan (Jadran) 31, 2. Marčeta D. (Viktorija) 31.5, 3. Lavrenčić (Ilirija) 31.6, 4. Bikar (Beograd).

Skoki juniork semifinale: 1. skupina (2 tekmovalki mesto 6): 1. Kraljević (Jadran) 23.58, Wohlfart (Ilirija) diskvalificirana. 2. skupina (1 tek. mesto 6) 1. Dovč (Ilirija) 33.52.

Program juniorskega prvenstva

V soboto ob 9. uri:

Semifinale: 1. 50 m juniorji prosto, 2. 100 m hrbtno juniorke, 3. 100 m prsno juniorji, 4. 100 m prosto juniorke, 5. finale skoki juniork, 6. 4×50 m prosto juniorji, 7. 3×50 m mešano juniorke, 8. waterpolo: Jug — Ilirija, Jadran — Jug.

Ob 15. uri popoldne:

Semifinale: 1. 50 m prosto juniorke, 2. 100 m hrtno juniorji, 3. 100 m prsno juniorke, 4. 100 m prosto juniorji, 5. finale skoki juniorjev, 6. 4×50 m prosto juniorke, 7. 3×50 m mešano juniorji, 8. waterpolo: Jug — Ilirija, Jadran — Viktorija.

V nedeljo ob 9. uri:

Finale: 1. 50 m prosto juniorji, 2. 100 m hrtno juniorke, 3. 100 m prsno juniorji, 4. 100 m prosto juniorke, 5. skoki s stolpa seniorke, 6. skoki s stolpa seniorji, 7. 3×50 m mešano juniorke, 8. 4×50 m prosto juniorji, 9. waterpolo: Ilirija—Jadran, Jug—Bob.

Ob 15. uri popoldne:

Finale: 1. 50 m prosto juniorke, 2. 100 m hrtno juniorji, 3. 100 m prsno juniorke, 4. 100 m prosto juniorji, 5. skoki s stolpa seniorji, 6. skoki s stolpa seniorke, 7. 4×50 m prosto juniorke, 8. 3×100 m mešano juniorji, 9. waterpolo: Jadran—Bob, Ilirija—Viktorija.

Papir za zavijanje

potiskan in nepotiskan prodaja po nizki ceni

tiskarna »Merkur«, Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23

Za september se išče STANOVANJE

2 do 3 sob s pritliklinami v sredini mesta za rodbino brez otrok

Ponudbe na upravo »Jugoslovana« pod »inspektor«

Soferska šola

Gojko Pipenbacher

Ljubljana

Gospodstva cesta 12

Enomesečen

kurs

Upravitelja-

gospodarja

sprejme takoj Dijaški

dom, Kočevje, Kavcija

Din 100.000.—. Pogoji

v društveni pisarni.

Prijave do 14. avg. t. l.

218

Sposobnega in v Sloveniji dobro uvedenega zastopnika za prodajo dalmatinskega portland cementa iščemo.

Ponudbe z referencami na Zagreb I., poštni predal 362.

217

Št. 29.239/30

Razpis

Mestno načelstvo razpisuje

oddajo težaških in zidarskih del za napravo novega opornega zidu v Streliški ulici

Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Ponudbe je vložiti do dne 14. avgusta 1930 do 11. ure popoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 6. avgusta 1930

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

TURJASKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebščine

VSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE



Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg IIa 116/25—31.

1843

Oklic.

Drufovki Viktoriji v Ljubljani, Cigaletova ulica 5, je vročiti v sporni stvari Drufovka Viktorija ca Ljudska posojilnica v Ljubljani, sklep z dne 28. junija 1930., opravilna številka Cg IIa 116/25—30, s katerim se nalaga Drufovki Viktoriji, naj se izjavi o predlogu na odmero stroškov.

Ker je bivališče Drufovka Viktorije neznan, se postavlja za skrbnika Drufovka Rudolf v Ljubljani, Podturm 4, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 26. julija 1930.

E 156/30—16.

1840

Dražbeni oklic.

Dne 9. oktobra 1930., dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Metlika, vl. št. 1420, 64 in 913. Cenina vrednost: 138.600 Din; vrednost pritiskline: je ni; najmanjši ponudek: 92.400 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Metlika, dne 5. avgusta 1930.

Vpisi v trgovinski register.

1. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

330. Sedež: podružnica v Ljubljani.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Akcijska družba za kemično industrijo na Dunaju (Aktiengesellschaft für chemische Industrie in Wien).

Obratni predmet: Izpremembe se §§ 1, 2, 7, 8, 9, statuten gori vrnjene akcijske družbe in glase sledeče:

Vpisala se je naslednja prememba:

§ 1.

s tvrdko:

nemški: »Aktiengesellschaft für chemische Industrie«;

češki: »Akcijska společnost pro průmysl chemický«;

poljski: »Akcyjne towarzystwo dla przemysłu chemicznego«;

slovenski: »Akcijska družba za kemično industrijo«;

srbo-hrvatski: »Akcionarno društvo za kemijsku industriju«;

je ustanovljena delniška družba.

§ 2.

Tvrdka družbe se podpisuje tako, da pod žigom natisnjeno ali od kogarkoli zapisano nemško, češko, poljsko, slovensko, ali srbo-hrvatsko besedilo tvrdke kolektivno svoje ime lastnoročno podpisata dva člana upravnega sveta ali en član upravnega sveta in en načelnik ne pripadajoči ravnatelj ali dva načelnika ne pripadajoči ravnatelj ali en član načelnstva ali en načelnik ne pripadajoči ravnatelj zajedno s prokuristom.

Člani načelnstva se legitimirajo z dotičnimi v smislu statuten sestavljenimi volilnimi zapisniki, uradniki družbe z nastavitvenimi dekreti. Delniška glavnica je znašala prvotno Kron 14.000.000, razdeljena na 35.000 komadov polno in v gotovini vplačanih na imetnika se glasečih delnic ena po 400 Kron.

Temeljem sklepa XXIII. rednega obnega zbor z dne 31. marca 1926 je bila delniška družba prestavljena v smislu zveznega zakona z dne 4. junija 1925 drž. zak. št. 184 (zakon o zlati bilanci): delniška glavnica družbe znaša tedaj 3.150.000 šilingov razdeljena na 35.000 komadov polno vplačanih na imetnika se glasečih delnic v nominalni vrednosti ena po 90 šilingov.

Odpade potemtakem na vsako staro delnico v nominalni vrednosti 400 kron ena nova delnica v nominalni vrednosti 90 šilingov.

Izdati se morejo tudi kumulativni komadi po deset in petindvajset komadov. Prepis delnice na več deležnic ni dopusten. Kumulacija delnic in razdelitev kumulativnih komadov v posredne delnice po 90 šilingov je dopustna proti povrnitvi stroškov.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm 1095/30 — Družb. II. 100/92.)

331. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Jadransko-Podunavska banka, filijala Ljubljana.

Izbrisejo se člani upravnega sveta: Duboković Franjo, Matijević Vladimir, Besarović Aleksander, dr. Lukinić Edo, Mijajlović J. Toša in Radojlović P. Gjorgje.

Vpišejo se člani upravnega odbora: Godjevac Sveta, industrijalec, Beograd, Prica Dragutin, admiral v p., Beograd, Panić Tihoimir, trgovec, Beograd in dr. Todorović Milan, univerzitetni profesor, Beograd.

Vpiše se član direkcije: Stefanović M. Milan, prokurist te tvrdke.

Vpišejo se prokuristi za centralo in filijalo: Durman Aleksandar, Živković Fedor, Kratochvil Borivoj, Šreplović Jovan, Magulac Milan in Poštić Milivoj.

Izbrise se prokurist: Kunej Marko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1181/30 — Rg B II 53/12.)

332. Sedež: Kranj.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Jadransko-Podunavska banka, filijala Kranj.

Izbrisejo se člani upravnega odbora: Duboković Franjo, Matijević Vladimir, Besarović Aleksander, dr. Lukinić Edo, Mijajlović J. Toša in Radojlović P. Gjorgje.

Vpišejo se:

1. člani upravnega sveta: Šarabon Andrej, veletrgovec v Ljubljani, Godjevac Sveta, industrijalec, Beograd, Prica Dragutin, admiral v p., Beograd, Panić Tihoimir, trgovec, Beograd in dr. Todorović Milan, univerzitetni profesor v Beogradu;

2. član direkcije: Stefanović M. Milan, prokurist te tvrdke;

3. prokuristi za centralo in filijalo: Durman Aleksandar, Živković Fedor, Kratochvil Borivoj, Šreplović Jovan, Magulac Milan in Poštić Milivoj.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1182/30 — Rg B II 22/13.)

333. Sedež: Domžale.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Ljudevit Marx, tovarna lakov, delniška družba v Domžalah.

Vsled sklepa obnega zbor z dne 13. septembra 1929. se je sklenila sprememba pravil v §§ 1, 6 in 58 ter izpustitev § 14 iz pravil.

Ta sprememba je bila odobrena od kr. banske uprave v Ljubljani z dne 31. maja 1930. VIII No 1459/3.

Besedilo tvrdke se glasi odslej: Ljudevit Marx, tovarna lakov, delniška družba v Ljubljani ali srbsko-hrvatski: Ljudevit Marx, tvornica lakova, dioničarsko društvo v Ljubljani ali nemško: Ljudevit Marx, Lackfabrik, Aktiengesellschaft in Ljubljana.

Sedež tvrdke odslej Ljubljana.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1224/30 — Rg B II 181/7.)

334. Sedež: Stari dvor, občina Stara Loka pri Škofji Loki.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: »Minostav«, družba s o. z. Škofja Loka, kolodvor.

Vsled sklepa obnega zbor z dne 15. marca 1930. opr. št. 1568 se je spremenila družabna pogodba z dne 27. aprila 1929 opr. št. 1065 v členu »četrti«.

Osnovna glavnica znaša odslej Din 750.000 ter je v gotovini popolnoma vplačana.

Vpiše se prokurist Ljubić Drago, inženir v Starem dvoru.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1145/30 — Rg C IV 96/5.)

III. Izbrisala se je nastopna firma:

335. Sedež: Ljubljana.

Dan izbriše: 28. julija 1930.

Besedilo: K. Tilla nasl. A. Gruber. Izbrisala se je vsled opustitve obratovanja.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1173/30 — Rg A 61/14.)

Vpisi v zadružni register.

II. Vpisali so se dodatki in izpremembe pri nastopnih zadružah:

336. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: »Bajtar«, registrovana stavbna in kreditna zadruga železniških uslužbenec v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Zadruga temelji odslej na pravilih, sprejetih na obnem zboru dne 1. junija 1930.

Firma zadruge se odslej glasi: »Bajtar«, stavbna in kreditna zadruga železniških uslužbenec v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Zadruga ima namen:

a) kupovati za svoje člane zemljišča in stavbišča,

b) graditi, kupovati ali prezidavati domovja in jih članom prodajati v najem,

c) snovati vsakovrstna podjetja, ki so v tesni zvezi s stavbenim poslom, n. pr. oprekarne, apnenice, kamnolome itd., odnosno se udeleževati in posluževati že obstoječih takih podjetij,

d) preskrbeti svojim članom za nakup zemljišč, stavb in gradnje stavb potrebna posojila in kredite,

e) sprejemati od svojih članov hranilne vloge ter jih obrestovati,

f) dajati svojim članom potrebna posojila in nasvete v vseh gospodarskih pogledih.

Oznanila se izvršujejo po objavi v zadružnem listu »Zadružar« nabavljalne zadruge železniških uslužbenec v Ljubljani ali v Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine.

Zadrugo zastopata in njeno firmo podpisujeta dva člana načelnstva na ta način, da se podpiseta pod zadružno firmo.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm. 1080/30 — Zadr. VIII 31/18.)

337. Sedež: Dol.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Elektrostrojna zadruga v Dolu, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Po sklepu obnega zbor z dne 29. junija 1930. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji: dosedanji člani načelnstva. Likvidacijska firma Elektrostrojna zadruga v Dolu regisirovane zadruge z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidatorji skupno podpisujejo likvidacijsko firmo.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm 1245/30 — Zadr. VII 215/13.)

338. Sedež: Kamnik.

Dan vpisa: 28. julija 1930.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Kamniku registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbrise se član načelnstva Pogačnik Matej.

Vpiše se član načelnstva Rihar Matej, župnik in dekan v Kamniku.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 26. julija 1930.

(Firm 1173/30 — Zadr. IV 25/64.)

Razglasi raznih uradov in oblastev

M 129/5.

1829—3—3

Razglas

o ponudbeni licitaciji za zgradbo na reki Muri.

Ker prva licitacija za oddajo gradbenih del na reki Muri, razpisana od Terenske tehnične sekcije za regulacijo Mure v Mariboru po nalogu Kr. banske uprave Dravske banovine No. 209/51 ni uspela, razpisuje ista na podstavi čl. 86—98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izpremembah odnosno dopolnitev za prevzem in izvršitev zgradb na reki Muri v skrajšanem roku 10 dni

drugo javno pismeno ofertno licitacijo na dan 22. avgusta 1930. ob 11. uri v pisarni Terenske tehnične sekcije za regulacijo Mure v Mariboru. Istotam se lahko vpogledajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki. Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradno odobrenega proračuna, ki znaša: za sektor Ižakovec—Melinci, km 79.150 do 77.600 Din 472.540.—.

Svojeručno pisane ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din, priloge pa vsaka s kolkom za 2 Din morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapечатem zavrtku in z zunanjo označbo: »Ponudba za prevzem zgradb na reki Muri ponudnika N. N.« in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne.

Poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe, kakor tudi ponudbe, ki bi došle po pošti ali brzojavno, se ne bodo vpoštevale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje, ter mora položiti kavicjo, katere znaša:

Din 48.000.— za naše in Din 96.000.— za tuje državljane.

Kavicja se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure in sicer bodisi v gotovini pri državni hipotekarni banki, filijalki v Ljubljani, ali pa pri Davčni upravi v Mariboru v državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave«.

O položeni kavicji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh v plačilo dospelih davkov ter potrdilo ministrstva za gradbo, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti nezatvoreno predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrecno pridržuje pravico, oddati razpisana dela in dobave brez ozira na višino ponujene svote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Maribor, dne 5. avgusta 1930.

Terenska tehnična sekcija za regulacijo Mure, Maribor.

Br. 26769/1930. g.

1823—3—3

Oglas.

Izdavanje gradjevinskih radnja za zgradbo Okružnog Ureda za Osiguranje Radnika u Beogradu.

Središnji Ured za Osiguranje Radnika u Zagrebu održaće u prostorijama svoje gradjevine uprave u Beogradu, Zagrebačka ul. br. 7- pismenu ofertalnu licitaciju za radnje označene u naslovu, na dan

30. avgusta 1930. g. u 11. časova.

rečene gradjevine uprave najkasnije na dan licitacije do 10. časova. Ponude predaju se na istome mestu, a najkasnije na dan licitacije do 11. čas. u zapečaćenoj koverti sa oznakom na poldjini: »Ponuda za gradjevinske radove za novogradnju Okružnog Ureda za Osiguranje Radnika u Beogradu, na oglasu ofertalne licitacije br. 26769/1930. g.« U originalnom dobivenom formularu predračuna imaju se uvrstiti za sav materijal i za sve radnje jedinične i ukupne cene u dinarima, a ponudu snabdeti taksenom markom od 100 dinara.

Ponudjač ima komisiji podneti dokaz o nadmetačkoj sposobnosti, koje će se komisiski otvoriti.

Ponude, koje ne stignu na vreme, koje su nepotpune, ne odgovaraju stavljenim uslovima ili stignu telegrafski, neće se uzeti u razmatranje.

Kaucija iznosi za domaće 5% a za strane 10% od ponudjene sume. Kao kaucija mogu služiti: 1. gotov novac, ili uložna knjižica kojeg novčanog zavoda prvog reda; 2. državni vrednosni papiri po nominali, ako je berzanska vrednost manja, tada po kurzu; 3. založnice ili komunalne obveznice; koje je Ministarstvo finansija oglasilo podesne za kaucije u priznalo im pupilarnu sigurnost; 4. garantno pismo novčanog zavoda prvog reda, registrovano kod Generalnog Inspektorata Ministarstva Finansija, samo kao privremena kaucija, koja se u roku od 8 dana izmenjuje sa jednom od ostalih pomenutih kaucija.

Ponudjač kome se radnje povere, ima u roku od 8 dana po potpisu ugovora povisiti kaucije na 10% ako je stranac na 20% ponudjene sume.

Priznanice na zaradi snabdevaju se sa 0-5% u taksenim markama, a kod konačnoga obračuna plaća preduzimač 1% obračunske sume za pravni posao.

Središnji Ured za Osiguranje Radnika pridržava sebi pravo prihvatiti ponudu, koju nadje najpovoljnijom, makar i nije najjeftinija, te nije dužan svoj postupak obrazlagati. On može i poništiti licitaciju odustati od pojedinih ili ukupnih radova bez prava ponudjača na ikakovu oštetu.

Za trajanje raspisa mogu interesi dobiti uslove i nacrtne potrebne za ovu licitaciju u kancelariji Gradjevine Uprave Središnjeg Ureda za Osiguranje Radnika u Beogradu, Zagrebačka ul. br. 7. i to svaki dan od 8. — 12. časova uz naplatu od 300.— dinara.

U Beogradu avgusta 1930. god.

Iz kancelarije Gradjevine Uprave Središnjeg Ureda za Osiguranje Radnika u Beogradu.